

Интерно
гласило
војних ветерана
1993

ИЗДАВАЧ

Удружење војних пензионера Србије
Београд, Браће Југовића 19
ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

Година VIII ■ Број 78 ■ ЈУН 2010.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Миладин Петровић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милен Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Др Часлав Антић, Крсман Милошевић,
мр Радош Плазинић

ДОПИСНИЦИ
Добросав Алексић (Алексинац),
Ранко Бабић (Ниш), Предраг Добић
(Сремска Митровица), Радивоје
Здравковић (Подгорица), Душан Крњајић
(Чачак), Петар Кнежевић (Београд),
Будимир М. Попадић (Нови Сад), мр
Александар Симоновски (Крушевача),
Стеван Стојановић (Шабац),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
М. Чуљић, М. Петровић,
дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

ДИСТРИБУЦИЈА
Павле Лучић

Лист излази месечно.
Тираж: 2. 600 примерака
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
План-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19
Ел. пошта: logosmil@yahoo.com

ISSN 1452-3809

CIP –
Каталогизација
у публикацији
Народна
библиотека
Србије
Војни ветеран
ISSN 1452-3809
9 771 452 380002

Из Удружења војних
пензионера у Црној Гори

ПОНИЖЕНИ И УВРЕЂЕНИ БЕСКУЋНИЦИ

Страна 12

Из Удружења војних
пензионера у Републици
Српској

ПРАВДА СТИЖЕ ПРЕКО СТРАЗБУРА

Страна 12

Информација из
Министарства одбране

ОДЛУКА О РАСПОДЕЛИ СТАНОВА

Страна 13

Избори у Крушевцу и
Крагујевцу

Стране 14-15

У посети војним
пензионерима у дому
“Бежанијска коса”

ТОПЛА РЕЧ ДРАЖА ОД ПОКЛОНА

Страна 16

Пет деценија дописничког
рада

ТРИ ПЕТРОВЕ ЉУБАВИ

Страна 19

Легенде поред нас

ЧОВЕК ПТИЦА

Страна 19

С Миладином Пуношевићем
Мињом о трновитом
војничком путу

ПОНОВО БИХ БИО ВОЈНИК

Стране 20

Антон Чехов

ДЕБЕЛИ И МРШАВИ

Страна 22

Опет о закинутом делу
војне пензије

ДУГ КАО ЗАО ДРУГ

Страна 23

Осамдесет година
задужбине Карађорђевића
на Опленцу

ИСПУЊЕН АМАНЕТ

Страна 26

О нашем заборављеном
песнику Милану М.
Петровићу

ОЛТАР НА ДНУ ВРЕЛЕ ДУШЕ

Страна 27

Допис Удружења ВПС
Управи за традицију,
стандард и ветеране

УСКРАЋЕНА ПРАВА ВОЈНИМ ОСИГУРАНИЦИМА

Страна 28

ВАЖНИ БРОЈЕВИ ТЕЛЕФОНА

ВМА:

Центrala: 2661-122; 2662-755
Служба за заказивање: 2662-717

ВМЦ СЛАВИЈА:

2350-671; 3651-784
Амбуланта Церак: 2051-101

НОВИ БЕОГРАД:

3958- 138; 3112-524

КАРАБУРМА:

3605-255 – интерно
3605-259 – хируршко
3605-249 – ОРЛ
3605-254 – очно
3605-295 – НПС
3605-277 – кожно
3605-272 – физикална
3605-275 – стоматологија
3605-284 – општа мед.

ВОЈНА БОЛНИЦА НИШ:

(018) 225-264

ВМЦ НОВИ САД:

(021) 431-059

Пета изборна Скупштина Удружења војних пензионера Србије

ЛЕГАЛНИМ СРЕДСТВИМА ДО ОСТВАРЕЊА ПРАВА

Поновним избором Љубомира Драгањца за председника Удружења војних пензионера Србије делегати Скупштине су јасно истакли да се залажу за континуитет у раду Удружења и још упорнију и одлучнију борбу за заштиту интереса војних пензионера. Реч је о легалним средствима за заштиту права која не искључују и протесте.

У Централном Дому Војске Србије у Београду, 8. јуна 2010. године, одржана је 5. изборна Скупштина Удружења војних пензионера Србије. Почетак рада обележен је химном Републике Србије „Боже правде“, а у наставку, минутом ћутања, одата је почаст корисницима војне пензије који су преминули у последње четири године.

Отварајући Скупштину председник **Драгањац** поздравио је потпредседника Владе Републике Србије и председника Савеза пензионера Србије др Јована Кркобабића изасланика министра одбране државног секретара Игора Јовићића; на-

официри, официри и генерали, овде седи највише руководство армије које је до јуче руководило том нашом најодговорнијом функцијом у земљи - одбрамбеним снагама, дозволите ми да вас, у име Владе Србије и у моје лично име срдечно поздравим и вама и вашој породици зажелим добро здравље, дуг живот и личну срећу. Желим вам да ова радна конференција протекне успешно, да изаберете најбоље руководство и да продужите организовано рад. Морам да вам кажем да ја, као председник Савеза пензионера Србије и председник ПУПС-а, на вас рачунам као на организовану снагу, снагу која може дати велики допринос на остваривању права ове популације. Нас је у Србији јако доста, 1 650 000 има укупно свих пензионера; мање или више делимо сви исту судбину и за ту судбину, за права, за активно учешће у друштву, морамо се изборити сами и морамо дати свој допринос и држави, и народу, и сами себи - да се проблеми брже и ефикасније решавају.“

Државни секретар **Игор Јовићић**, у име Министарства одбране и министра

Драгана Шутановаца, поздравио је присутне и пожелео успешан рад Скупштини Удружења војних пензионера Србије за које је рекао да је изузетно важан фактор у даљем процесу реформе система одбране.

Обраћајући се присутним, доцент др. **Елизабета Ристановић**, начелник одељења за морал ВМА је, између остalog, рекла:

„Поштовани домаћини, уважени генерали, официри, подофицири, чланови Скупштине УВПС, драги пријатељи, имам задовољство да вам се данас обратим у име наше и ваше ВМА и првог человека наше установе генерал- мајора проф. др Миодрага Јевтића који, нажалост, због изузетне спречености, није овде међу на- ма. Али је и данас, као и увек у својој професионалној и војничкој каријери, уз вас; он је сада на једном веома важном задатку а то је везано за образовање будућих кадрова. Знате и сами, то је једна од мисија нас који данас градимо ВМА настављајући путевима које су трасирали наши претходници у 166 година дугој историји пуно тешких искушења које је историјска судбина наменила српском народу, али смо упркос свему истрајавали идући у корак са светом, са највећим до- стигнућима модерне медицинске струке и науке. У некадашњој Југославији израсли смо у елитну светски признату војно-здравствену научно-истраживачку и образовну институцију и након тог периода благостања, у тешкој последњој деценији 20 века, одолесмо искушењима која је са собом донео распад некадашње државе и потоњи грађански рат. Збринули смо више десетина хиљада рањеника, освојили олимпе ратне медицине и сте-

родног посланика Константина Арсеновића, представника Удружења војних пензионера из Републике Српске Јована Вукобрата; представника Удружења војних пензионера из Републике Црне Горе Радивоја Здравковића; начелника одељења за морал ВМА доцент др Елизабету Ристановић и друге госте. Председник је поздравио и све чланове Скупштине УВПС, чланове Главног, Надзорног и Извршног одбора, представнике Удружења у органима Фонда СОВО као и представнике средстава информисања и све остале који присуствују Скупштини.

Затим је, у складу са Статутом, изабрано радно председништво које је наставило да води Скупштину. У радно председништво једногласно су изabrани: Константин Арсеновић, Јорданка Начовски, Светомир Обренчевић, Сава Дринић и Љубомир Драгањац.

Обраћајући се Скупштини потпредседник Владе Републике Србије др **Јован Кркобабић** је, између остalog, рекао:

„Поштоване колеге пензионери, могоћа бих да кажем и господо војници, под-

кли бројна искуства која се не могу прочитати ни у једном уџбенику медицине, али после тога нађосмо се одједном на празном простору, на транзитној ветрометини непрепознати и непризнати у држави у којој се налазимо. Говорили су нам да смо скупи, превелики, непотребни, посебни, да једнотврдно нисмо потребни држави Србији. Али у таквим условима, прештети себи, нисмо погнули главу. Били смо свесни поверене нам бриге пре свега о здрављу наших војних осигураника и њихових породица којима смо ми једина кућа здравља, јер другу немају. Усправили смо се и кренули напред, осмислили смо пут и, уз јасну подршку нашег Министарства одбране, последњих година убрзано смо кренули ка циљу. Након детаљних анализа проценили смо да једини могућност да сачувамо ВМА за своје војне осигуранике, за нашу војску и систем одбране, јесте да обезбедимо средства. Јер буџетска средства су била лимитирана и требало је да рационално користимо своје капаците, да наши кадровски, просторни и технолошки потенцијали буду потпуно употребљени. И, захваљујући разумевању Министарства здравља и Републичког завода за здравствено осигурање, као што znate, тада је потписан уговор којим се око 40 одсто капацитета ВМА функционално интегрише у здравствени систем Србије. Резултат овога је: више од 96 одсто капацитета ВМА је попуњено а из прихода обезбеђујемо средства за лечење наших војних осигураника и технолошку обнову. При томе треба знати да су то углавном најтежи болесници. Било је наравно и оних који су помислили да ће ВМА након овога запоставити своје војне осигуранике. Истина, у почетку је било поприлично потешкоћа, несналажења, оптерећења, нездадовољства. Било је и оних који су, нажалост, намерно и тенденциозно, пласирали такве приче, али ево данас као члан најужег руководства ВМА, у име свих њених припадника, али и као војничко дете, стојим пред вами и поносно вас гледам у очи уверавајући вас да војни осигураници остају примарна брига ВМА. Официр у униформи и војник не смеју да чекају у ВМА. Истина, због специфичности, због приоритета које врло често диктира сама медицинска индикација нисмо у прилици да увек обезбедимо апсолутни приоритет, али управа ВМА пажљиво разматра све жалбе, притужбе војних пензионера, војних осигураника и настоји да их реши.

У сарадњи са руководством Удружења, ускоро ћемо изаћи пред вас са новим предлогима за решавање и олакшавање начина долaska у ВМА наших војних осигураника из унутрашњости. Даме и господо, време у коме живимо није лако, али да ли је и једно време у историји српске војске и народа било лако. Стара народна мудрост каже да се боље време не чека већ ствара. Припадници ВМА препознају да је време демагошке реторике далеко иза нас, да су рад и стварање пресудни за живот.

Дозволите ми да вам на самом крају, војнички кратко реферишем о најзначајним резултатима ВМА у последњих годинама. Ви то заслужујете. Ми због вас

постојимо и коме ћемо ако не вама рећи оно што смо радили и урадили. Прегледали смо 600.000 пацијената, освојили врхове медицинске струке, чули сте и прочитали о десетој трансплатацији јетре, о 292. трансплатацији бубрега, о домаћинском пословању... Уштедама обезбеђујемо средства за набавку нове технолошке опреме; уписали смо прву генерацију студената које школујемо да буду добри официри и још бољи лекари, да нас једног дана наследе. Наши припадници обављају све задатке Министарства одбране и Војске Србије у оквиру мировних мисија, освајамо бројна престижна признања у оквиру једне од улога наше војске. Свесно смо преузели одговорност да један дан у недељу будемо ургентни центар српског здравства. Даме и господо, верујем да више нема оних који не препознају национални значај и вредност ВМА. Уверавам вас да можете бити поносни на вашу ВМА. Наша определењена су јасна а смер може бити један – само напред! У то име желим вам успешан рад а испред свих припадника наше куће здравља, желим вам, пре свега, пуно здравља, личну и породичну срећу и наравно дуг пензионерски стаж у служби здравља и отаџбине.“

У име Удружења војних пензионера у Републици Српској, скуп је поздравио **Јован Вукобрат** а затим рекао: „У Републи-

ци Српској има 1662 војна пензионера који су организовани у шест регија: требињску, сарајевско-романијску, бијељинску, бањалучку и приједорску. Ми се углавном бавимо питањима којима се и ви бавите, јасно уз вашу помоћ ми нешто и успевамо. Пензије у Републици Српској ми примамо у конвертибилним маркама, због чега су везане за курс, па су пензије у РС сваког месеца мање. Примамо их 21. у месецу, и то у целости. Здравствено осигурање организовано је на цивилном нивоу, односно обезбеђујемо здравствену заштиту преко цивилних здравствених установа у РС. Немамо никакве могућности да дођемо до ВМА, јер о томе као и другим погодностима укључујући и бањска лечења, одлучују цивилне комисије.

Један од горућих проблема, као и овде, јесте стамбена проблематика. Ми сада, од овог броја пензионера рачунајући и породичне и личне, имамо 162 нерешена стамбена питања. Нећу ни да говорим о повраћају војних станови из бивших република укључујући и Федерацију БиХ. Иако се стално говори о јединственој БиХ, Република Српска је вратила све војне

станове који нису припадали нама, али зато нама још није враћено око 226 станови из Федерације. Војна имовина је након укидања Министарства одбране и Војске РС припала или боље речено постала власништво Владе, а Влада је то препустила Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију, које је тек након три године, прије неколико дана, донело правилник о решавању стамбених питања који се односи и на војне пензионере, а ту су и државни службеници и Војска БиХ из Републике Српске. Донели су тај правилник, ми се надамо нечим бољим из разлога што је у правилнику предвиђено да се у стамбеној комисији, која је већ именована, налази и представник војних пензионера. Надамо се решењу, а и председник Владе обећава да ће у најскорије време то бити решено. На крају ми се желимо захвалити досадашњем руководству и Удружењу ВПС које улаже напоре и за нас да можемо колико-толико остварити неке услове достојне живота, достојне човека. Новоизабраном руководству желимо да поручимо да настави бар оданде докле је ово руководство дошло и да разреши и реши проблеме који до сада нису решени“.

Поздрављајући скуп секретар Удружења војних пензионера у Црној Гори **Радivoје Здравковић** је рекао:

“Драги делегати Изборне супштине Удружења војних пензионера Србије, другови, колеге, даме и господо, преносим вам срдочне поздраве 3000 војних пензионера из Црне Горе и желим вам успјех у раду.

И нас у Црној Гори муче слични проблеми: имамо закидање и неисплаћивање заостале разлике пензија, нерешено стамбено питање, дosta слабо здравствено обезбеђење и уопште недовољна је брига државе за војне ветеране.

Закидање наших пензија почело је од преузимања документата 15. августа 2007. године и то без повећања која су била код вас. Око 50 војних пензионера тужбом је добило спор код Управног суда, а сада сви покрећемо управни спор. Правда је на нашој страни, надамо се да ће стићи.

Триста корисника војне пензије или 10 одсто немају кров над главом. Мјеру је превршио последњи оглас за расподјелу 100 станови од стране Министарства одбране којим су ветерани понижени и увритељени. Они су службеницима МО и ПВЛ

дали у расподјели трособне, двособне и једноиспособне станове а 13 стамбених једница додијељено је војним пензионерима, и то стара градња - 9 једнособних и 4 гарсоњере...

Здравствено обезбеђење имамо као цивили и са цивилним здравственим књижицама. Оно је слабије него када смо били код војске. Корисници војне пензије који живе у Црној Гори, а примају пензије из Србије, због непотписаног споразума о здравственом обезбеђењу са Србијом здравствене услуге плаћају готовински, а да би примили пензију путују у Пријепоље.

Бројни наши пензионери имају проблема око стицања држављанства за себе, дјецу и супруге због рестриктивног Закона који има Црна Гора.

Ако су Запад и домаћи вазали раздвојили републике, душу, срце и заједнички другарски осећај не могу у нама убити.“

Председник Извршног одбора Клуба генерала и адмирала Србије др **Видоје Пантelić** обратио се Скупштини следећим речима:

„Клуб генерала и адмирала Србије у протеклом периоду изузетно успешно је сарађивао са УВПС и могу вас информи-

било неопходно и јуче и данас, а биће и сутра можда још више. Зато нико од нас војних пензионера не може своје интересе ставити изнад интереса популације и нико не може себи ставити изнад свега тога, већ мора све своје снаге, све своје могућности, ставити у службу општих интереса. Драго ми је што су господи Крабабић и Јовичић изразили потребу да између Удружења и државе постоји партнерски однос. Ми смо у ове протекле четири године направили један огроман искорак и први пут смо добили, да кажем потврду - да смо партнери што смо одувек и желели да будемо а не да будемо противници у решавању кључних питања.

Сматрам да Удружење убудуће мора развијати и осавремењавати метод и садржај рада, агилније деловати у правцу остваривања својих постављених циљева. Морају се још у већој мери афирмисати дух демократске расправе, толеранције, међусобног поштовања, хуманизма, со-лидарности и међусобне помоћи, нарочито се мора водити рачуна о интересима и потребама млађих категорија пензионера који пристижу. Од њих и њихове интеграције у ово Удружење зависи будућност ове организације.“

По завршетку свечаног дела Скупштине прешло се на радни део – усвајање дневног реда. Пошто је председавајући отворио расправу по предложеном дневном реду, за реч се јавио Михаило Јовановић, члан Скупштине УВПС из Општинске организације УВП Чукарица. Он је, између осталог, рекао:

„Желим само да се допуни тачка 3 дневног реда - извештај о раду и деловању органа Удружења за мандатни период, након тога би требало да буде дискусија о овоме извештају. Такође је значајно и саслушање извештаја Надзорног одбора, треба омогућити дискусију о извештају Надзорног одбора и тек након тога би могла тачка 4 дневног реда – разрешење органа 4. изборне скупштине.“

Пошто је председавајући констатовао да нема потребе допуњавати дневни ред, јер је протоколом предвиђена дискусија, а више није било предлога, расправа о предлогу дневног реда је закључена и прешло се на гласање о предложеном дневном реду који је једногласно усвојен.

Приликом расправе по првој тачки дневног реда, о Пословнику о раду, за реч се поново јавио Михаило Јовановић, затраживши да се допуни члан 11 Пословника:

„...Предлажем да треба додати други члан у овоме члану који би гласио: Скупштина може на молбу дискутанта да одобри дуже излагање или не дуже од дупло утврђеног времена за дискусију. Радно председништво ће тражити да се Скупштина изјасни гласањем да ли прихвата продужење; трећи став овог члана требао би да гласи: радно председништво ће одобрити реплику дискутанту који је поменут у дискусији, реплика траје до 2 минута. У члану 13 Пословника предлажем да се дода нови члан, нови став да гласи: у складу са чланом 48 Статута УВПС, уколико има више од једног кандидата за поједине функције, гласање се обавља тајно. У члану 14 Пословника додати нове ставове који треба да гласе: став 2: кандидациона комисија ће припремити изборне материјале за тајно гласање за поједине функције и правовремено доставити делегатима Скупштине; став 3: председавајући ће након предлога кандидациона комисије упитати Скупштину да ли има других предлога за организацију Удружења о чему се Скупштина изјашњава јавним гласањем. Кандидатима предложеним за одређене функције председавајући ће омогућити да се обра-

сати да су сви чланови клуба уједно и чланови Удружења војних пензионера. Полазећи од тога ми смо на нашој изборној скупштини, пре две године, донели одлуку да постанемо и колективни члан овог Удружења. Обратили смо се Удружењу и Скупштини Удружења је донела ту одлуку. Ми смо практично на истом задатку, са једном малом разликом што се Клуб генерала и адмирала третира као једна струковна организација, али у свом програму рада имамо једну секцију која се бави управом стандардом и статусно-социјалним проблемима војних пензионера. Та секција изузетно добро сарађује са организацијом УВПС и многе активности смо заједно покренули и на њима радимо. Дозволите ми да свим делегатима ове изборне скупштине захелим много успеха у раду и још бољу наредну сарадњу са новим руководством.“

Поздрављајући скуп, председник УВПС Србије мр **Златимир Грујић** је, између осталог истакао:

„Удружење пензионисаних војних летача и падобранаца није заправо нека посебна целина него интегрални део овога Удружења од његовог настанка до данас.

Ја могу рећи да је УВПС у протеклом периоду потврдило своје место и улогу и свој значај. Нема дилеме да је Удружење

ЗА И ПРОТИВ

Од 99 чланова Скупштине присуствовало је 95, што значи да је постојао кворум за пуноважно одлучивање. При избору предложених чланова за верификацију и кандидацију комисију „за“ је гласало свих 95 делегата. Једногласно је усвојен и Пословник о раду као и одлука Скупштине да се у Главни одбор бира 33 члана и у Надзорни одбор 5 члanova.

Код гласања о приhvатању *Извештаја о раду и деловању органа УВПС за мандантни период* „за“ је било 90 а „против“ 5 чланова; а код гласања за *Извештај Надзорног одбора о контроли спровођења Статута УВПС и финансијског пословања за мандантни период* „за“ је гласало 88, а „против“ 7. Програм рада прихваћен је једногласно а кад се гласало о Статуту УВПС „за“ је гласало 93 а 2 члана су била „против“.

Код гласања о томе да ли да се Нинослав Костић стави на изборну листу за председника УВПС, „за“ је гласало 9 чланова, а „против“ 86. А кад се гласало о томе да ли на листи за члана Главног одбора треба да буде Михаило Јовановић уместо Милоја Цветковића, „за“ је гласало 5 чланова, а против 90 члanova.

Када се гласало о предложеним изборним листама у целини, „за“ је гласало 94 члана а „против“ 1.

За избор Љубомира Драгањца за председника УВПС „за“ је гласало 93 члана а против су била само двојица чланова.

Светомир Обренчевић изабран је једногласно за потпредседника Удружења.

Чланови Надзорног одбора, такође су једногласно изабрани.

те Скупштини пре гласања ако то желе. Волео бих да се Скупштина изјасни о овим мојим предлогима.“

Председавајући је изнео мишљење да дужину времена за дискусију не би требало повећавати и да не би требало прихватити реплику. Предложио је да се утврди број дискутаната и да се после тога одреди време за дискусију. Рекао је да нема потребе за репликом, јер је реч о радној седници. Изразио је мишљење да допуну члана 13. не би требало прихватити јер би имали техничких проблема у организацији гласања и Скупштина би трајала најмање два сата дуже. За јавно гласање је рекао да је, такође, демократски начин гласања.

После гласања председавајући је констатовао да нису прихваћени поменути предлози за допуну Пословника о раду Изборне Скупштине УВПС, а потом се прешло на 2. тачку дневног реда: *Избор радних тела*. У верификацију комисију су изабрани Ђорђе Петровић, Вид Шарац и Остоја Поповић. У кандидациону комисију изабрани су Божидар Бабић, Милован Лалић, Милорад Јовановић, Зоран Вучковић и Александар Симоновски. За записничаре су изабрани Павле Лучић и Слободан Пејовић.

По усвајању Пословника о раду Изборне Скупштине УВПС, једногласно је усвојена и одлука да се у Глод Скупштине УВПС бира 33 члана а у Надзорни одбор пет чланова. Затим се прешло на 3. тачку дневног реда - *Извештај о раду и деловању органа УВПС у мандатном периоду и Извештај Надзорног одбора о контроли спровођења Статута УВПС и финансијског пословања у мандатном периоду*.

Председник УВПС у предходном мандату Љубомир Драгањац поднео је извештај о раду у коме је на почетку истакао да је изборни мандат започет са новим именом државе и Удружења или са великим проблемима у остваривању законских права социјалног осигурања, здравствене и социјалне заштите и стамбеног обезбеђења. Војни пензионере тада су редовно примали само пензију која је била три пута мања у односу на важеће законске прописе. За око 46.000 пензионера она је била још мања јер нису биле донета решења о усклађивању пензија по Уредби Владе из 2004. године.

Недостатак средстава и нередовно финансирање Фонда СОВО, према Драгањевим речима, непосредно су утицали на укидање Правилника за опоравак и једнократну новчану помоћ као и неисплаћивање те помоћи за лица која су већ имала правоснажна решења.

Неуплаћивање доприноса за здравство проузроковало је тешке последице по питању здравствене заштите свих војних осигураника. На рефундацију трошкова за лекове чекало се од четири до шест месеци, појединим пензионерима дуговало се и по четири пензије. Нису могли да се склопе уговори са цивилним здравственим установама за лечење и набавку лекова у местима где су укинуте војно-здравствене установе. Многи војни пензионери остали су без примарне здравствене заштите и били су принуђени да је

ПРВА СЕДНИЦА ГЛАВНОГ ОДБОРА

Одмах после 5. изборне Скупштине одржана је прва (конститутивна) седница Главног одбора Скупштине УВПС којој су присуствовали сви чланови (33).

Седницу је отворио и њоме председавао новоизabrани председник Љубомир Драгањац коме је Скупштина, са 93 гласа "за" и свега два гласа "против", указала поверење да и даље предводи Удружење војних пензионера Србије.

На седници Главног одбора изабран је Извршни одбор Главног одбора Скупштине УВПС: Зоран Вучковић, за председника, Слободан Пејовић, за потпредседника, и чланови: Миле Глумач, Часлав Антић, Остоја Поповић, Ђорђе Петровић и Павле Лучић.

Главни одбор УВПС је на својој 1. седници изabrao и своје чланове за органе Фонда СОВО.

Новоизabrани чланови Главног одбора су: Константин Арсеновић, Божидар

Бабић, Славка Вешковић, Борivoј Гајић, Владислав Јаначковић, Душан Драгичевић, Светислав Стошић, Цветко Јокановић, Љубиша Величковић, Живорад Костић, Милорад Колашинац, Миливоје Цветковић, Марко Неговановић, Милован Лалић, Слободан Стојановић, Драгутин Страхинић, Славко Минић, Обрад Миленковић, Добрисав Милић, Вид Шарац, Драгиша Стевановић, Рајко Марашевић, Живорад Гајић, Милорад Орељ, Сретен Раденковић, Ристо Димовски, Јован Вукобрат, Саво Дринић и Александар Станојковић. Чланови Главног одбора по функцији су: председник УВПС који је и председник Главног одбора, потпредседник УВПС који је и потпредседник Главног одбора, председник Извршног одбора и потпредседник Извршног одбора.

Новоизabrани чланови Надзорног одбора Скупштине УВПС су: Радован Симић, Мирољуб Младеновић, Милош Поповић, Звонко Михаиловић и Неђо Крајиновић.

сами плаћају или да путују 40 – 60 км. На исплату погребних и посмртних трошкова чекало се и по годину дана. Опште стање здравствене заштите било је на најнижем нивоу.

Исплата накнаде за увећане трошкове становиња каснила је и по четири месеца; било је знатно смањено уплаћивање доприноса за побољшање материјалног положаја војних пензионера (стамбено обезбеђење и опоравак), а нису доношена решења о усклађивању пензија по уредбама Владе из 2004. и 2005. године за пензионере који су пензионисани пре 1. августа 2004. године.

Све ово је код већине пензионера, како је истакао председник Драгањац, изазвало огромно нездадовољство а од руководства Удружења се захтевало да предузме енергичне мере да се ови и други проблеми хитно реше.

„У читавом изборном мандату за руководство Удружења разрешавање ових и других питања је било апсолутни приоритет и тежиште рада. Определили смо се да проблеме решавамо преко институција система кроз непосредно писмено и

устмено обраћање Фонду за СОВО, министарствима, председнику Владе, Народној скупштини, председнику Републике Србије и судовима. Много пута смо истичали да све проблеме желимо да решавамо преко институција система али ако то не успе не искључујемо ни јавне протесте.

Није време ни прилика да се наводи шта смо све чинили да би се проблеми разрешили и ви то мање више знате али посебно желим да кажем да је то ишло тешко и да је захтевало много енергије, знања, упорности и труда а посебно спремности државних органа да то разреше.

Предузете мере од стране Удружења и позитивне промене у ставовима надлежних органа према проблемима војних пензионера посебно потпредседника Владе Р. Србије, Министарства одбране, генералштаба Војске Србије и Фонда за СОВО, омогућило је да се разреше значајни проблеми од којих посебно истичемо: доношење новог Правилника за опоравак и једнократну новчану помоћ по којем је помоћ добила преко 4.300 војних

пензионера у износу око 150 милиона динара. Правилник је сваке године добрађиван и побољшаван. Почели смо лимитом 800 бодова по издржаваном члану а сада је 1350 бодова. Право на помоћ имају и лица са тешком болешћу без обзира на висину пензије; од децембра 2007. године за пензионере који су пензионисани пре 1. 8. 2004. године пензије се обрачунавају и исплаћују по прописима.

Пружана је стручна помоћ у подношењу тужби и препоручено је војним пензионерима да дуг за мање исплаћене пензије од 1. 8. 2004. године наплате судским путем; склопљени су уговори са цивилним здравственим установама за лечење и набавку лекова у местима где нема војноздравствених установа. Рефундација трошка је благовремена. Отпочело је трајно оверавање здравствених књижица. Већина војних пензионера је задовољна са квалитетом здравствене заштите које им пружају ВЗУ; значајно су повећана средства која се издвајају за доприносе за здравствену заштиту и побољшање материјалног положаја војних пензионера; изменењен је Правилник о стамбеном обезбеђењу војних пензионера који се стамбено обезбеђују преко Фонда за СОВО, тако да им је омогућен откуп становка које су добили на привремено коришћење. Од средстава која се издвајају за стамбено обезбеђење онима којима то желе омогућено је добијање бесповратних кредита од 20.000 евра. Обезбеђено је редовно информисање војних пензионера о стању на ранг листама и о додели становка; редовно се исплаћују увећани трошкови становаша; обезбеђени су услови за ванредно повећање пензија од 10 одсто, што се односи и на пензије војних осигураника и што је регулисано уредбом Владе Р. Србије; остварена је интензивна и по много чему успешна комуникација Удружења са потпредседником Владе Р. Србије, Министарством одбране а посебно са Фондом СОВО, јединицама и установама Војске Србије, локалним органима власти и многим удружењима.

Руководство Удружења се, према речима председника Драгањца, посебно ангажовало у припреми предлога законске регулативе система социјалног осигурања војних осигураника али су на том плану доживели највише изненађења и неприхватана предлога.

„Доношење Закона о министарствима Владе Србије по којем су социјално осигурање и заштита војних осигураника стављени у надлежност Министарства за рад и социјалну политику урађено је без јавне расправе и било каквих консултација са нашим Удружењем. Закон је донет и на томе се све завршило. Министарство за рад и социјалну политику није преузело послове социјалног осигурања војних осигураника већ то и даље ради Министарство одбране, мимо закона и парцијално.“

Непосредно после усвајања овог Закона радне групе Владе Р. Србије припремале су нацрт за измену Закона о ПИО којим би се обухватили и војни пензионери. Предлози који су се односили на војне пензионере били су врло неповољни. Тра-

СТАЛНИ ПРИХОДИ

По одлуци Главног одбора Удружења војних пензионера Србије (ГлОд УВПС) чланарина износи 0,1 одсто од нето пензије КВП који је члан УВПС. По уговору који је сачињен са Фондом СОВО, при обрачуни и исплати пензија корисницима војне пензије врши обрачун и уплату чланарине на текући рачун Главног и Извршног одбора УВПС (ИзОд УВПС). За ову услугу ФСОВО припада провизија у висини 2,5 одсто од укупно обрачунатог износа чланарине за чланове УВПС. По извршеном обрачуни чланарине, ФСОВО доставља ИзОд УВПС извештај о обустави и уплати чланарине за сваки месец. На основу ових извештаја ИзОд УВПС након извршene уплате чланарине од стране ФСОВО на текући рачун ИзОд УВПС, врши уплату чланарине свим општинским и градским одборима УВПС.

Расподела чланарине по одлуци ГлОд УВПС вршена је према следећем:

ИзОд УВПС 10 одсто од укупно уплаћене чланарине за УВПС; ГрОд УВПС Београд 10 одсто од укупне чланарине за градску организацију Београд (по новом Статуту и одлуци ГлОд Скупштине УВПС, ГрОд УВПС Београд престаје са радом 30. 6. 2010. године па се неће више обустављати овај износ чланарине);

ОпОд УВПС на директној вези ИзОд УВПС 90 одсто од обрачунате чланарине за ове организације; ОпОд УВПС у саставу градске организације Београд 80 одсто од обрачунате чланарине за ове организације, а од 30. 6. 2010. године и овим општинским организацијама ће се распоређивати 90 одсто чланарине;

Обрачунату чланарину за ОпОрг УВПС, ИзОд ГлОд уплаћује на текуће рачуне ОпОрг УВПС.

У циљу потпунијег уvida и сагледавања стања приказујемо извод из извештаја ФСОВО за месец мај 2010. године. Укупни износ обуставе по 0,1 одсто од нето пензије 32.360 чланова износи 1.259.412,19 динара. Провизија по уговору са ФСОВО од 2,5 одсто од обрачунатог износа чланарине износи 31.485,30 динара. На текући рачун ГлОд и ИзОд УВПС уплаћено је 1.227.926,89 динара.

Од уплаћене чланарине из ИзОд ГлОд обустављено је 10 одсто или 122.792,69 динара а распоређено је општинским-градским организацијама УВПС 1.105.134,20 динара или 90 одсто. Од износа намењених општинским-градским организацијама УВПС у ИзОд ГлОд задржано је 85.560,00 динара на име претплате за лист „Војни Ветеран“, јер је претплата уплаћена на текуће рачуне општинских-градских организација а штампање листа исплаћује ИзОд ГлОд. Након овог обрачуна Оп-ГрОрг УВПС уплаћен је износ од 1.019.574,20 динара.

Стални месечни приходи ИзОд износе:

Чланарина	122.792,69 динара
Претплата за лист „Војни Ветеран“	85.560,00 динара
Приходи од Поштанске штедионице	42.304,00 динара
Приходи од „Дунав осигурања“	40.690,00 динара
Приходи од ФСОВО по осигурању	25.344,68 динара
Приходи за рефундацију накнада за комисију	.82.174,89 динара
Приходи од „КРИН“ Београд	12.000,00 динара

Укупни стални месечни приход ИзОд ГлОд износи 410.866,26 динара

жени су подаци о платама за војне осигуранике од 1970. године како би се извршила ревизија односно усаглашавање војних пензија са методологијом како се врши за цивиле. Због избора ови нацрти нису ни ушли у процедуру.

Испољили смо велико ангажовање у достављању примедби на нацрт и предлог Закона о Војсци Р. Србије. Примедбе и предлоге смо доставили МО, Влади Р. Србије и свим посланичким групама. Скупштинска већина предлоге није усвојила, већ је донела суштинску измену Закона која се односи на усклађивање пензија чиме се крши уставно начело једнакости грађана пред Законом. Познате су последице таквог усклађивања пензија и због тога је УВПС Уставном суду Србије поднело иницијативу за покретање поступка за оцену уставности одредаба чланова 190, 191, 192, 193. и 197 по којој се Уставни суд још није изјаснио. Недавно смо Уставном суду упутили захтев да се наша иницијатива узме у поступак с обзи-

ром на то да је прошло више од две године од када је достављена.

Покренуто је низ других аката за решавање статусних питања о којима смо већ редовно обавештавали преко општинских организација и нашег интерног гласила и сматрам да их не треба комантарисати.

У склопу најављене реформе пензионог система наше Удружење је покренуло иницијативу за правично и сврсисходно решавање актуелних проблема социјалног осигурања војних осигураника. У том смислу надлежним органима достављени су конкретни предлози чија је суштина: да социјално осигурање војних осигураника буде стављено у надлежност Министарства одбране, и да буде регулисано посебним законом чиме би се обезбедила аутономност у организационом, финансијском и нормативном погледу. Овакво решење се предлаже зато што се стављање социјалног осигурања војних осигураника у надлежност Министарства

СТАЛНИ РАСХОДИ

Стални месечни расходи ИзОд износе:

Штампања листа „Војни Ветеран“ 2.600 примерака * 57,69 = 149.994,00 динара	
Достава листа „Војни Ветеран“	5.900,00 динара
Накнада по уговорима о ППП са порезом и доприносом	219.600,00 динара
Телефон и интернет	9.500,00 динара
Вођење евиденције материјално-финансијског пословања	5.900,00 динара
Поштански трошкови у просеку.....	4.500,00 динара
Провизија банака .у просеку	3.000,00 динара
Канцеларијски и потрошни материјал у просеку.....	10.000,00 динара

Укупни стални месечни расходи ИзОд ГлОд износе 408.394,00 динара

Примања лица по уговорима о повременим-привременим пословима која исплаћује ИзОд су појединачно ниже од примања лица у органима Скупштине Фонда за СОВО који раде сличне послове а за које одлуку о висини накнаде доноси Управни одбор Скупштине Фонда за СОВО.

Из прегледа се види да је претплата за лист „Војни Ветеран“ 85.560,00 динара а да су трошкови штампања листа и дистрибуције 146.976,00 динара па се разлика покрива другим приходима ИзОд ГлОд. Уговорена цена по примерку листа у 2009. години је била 63,11 динара, па смо у циљу рационализације део послова у припреми листа пренели на ИзОд па је уговорена цена у 2010. години до јуна износила 54,60 динара а због повећања цене папира од 1. 6. 2010. године цена износи 57,69 динара. У износу накнаду по уговорима о привремено-повременим пословима од 219.600,00 динара је износ који ИзОд плаћа члановима комисије у Фонду за СОВО која износи 82.174,89 динара и које се рефундира од стране Фонда за СОВО. Број лица која примају накнаду у ИзОд ГлОд Скупштине је смањен са 21 лица на 14 лица укључујући и пет лица која раде у комисији Фонда за СОВО. Са овим је извршена рационализација без обзира што су појединачна примања већа али су укупна плаћања мања.

У наведене износе сталних месечних прихода нису урачунати повремени приходи од Фонда за СОВО који се односе на рефундацију осталих трошкова (информисање и трошкови подношења захтева за накнаде) и приходи од реклама у „Војном Ветерану“. У зависности од ових променљивих прихода ИзОд доноси одлуку о помоћи општинским-градским организацијама. У овој години до сада је додељена помоћ у износу од 164.000,00 динара. У месечне сталне трошкове нису урачунати трошкови израде повеља и плакета УВПС које се додељују успешним организацијама и заслужним члановима УВПС.

Ради упоређења приказују се трошкови за 2009. годину по два задатка који су по износу највећи.

Приходи од претплате за лист „Војни Ветеран“ у 2009. год. износили су 966.147,11 динара а трошкови штампања листа 1.984.586,44 динара а дистрибуције 61.006 динара што укупно износи 2.045.592,44 динара. Разлика у износу од 1.079.445,33 динара покрivena је из прихода ИзОд ГлОд Скупштине УВПС. Поред тога из прихода ИзОд дата је и помоћ општинским организацијама УВПС у износу од 447.670 динара.

Трошкови накнада по уговорима о ППП у 2009. години у ИзОд укупно је исплаћено 3.086.261 динара са трошковима накнада за комисију у Фонду за СОВО и трошковима службених путовања у циљу информисања чланова УВПС и то:

На име исплате лицима	2.303.180 динара
На име пореза на примања лица	276. 381 динара
На име доприноса ПИО на терет запослених	253. 350 динара
На име доприноса ПИО на терет послодавца	253. 350 динара

Фонд за СОВО је рефундирао на име накнада комисији 910.771,89 динара и трошкове службених путовања лица ради информисања чланова и органа УВПС 97.326,78 динара што укупно износи 1.008.098,67 динара па су ови трошкови на терет ИзОд у износу 2.078.162,49 динара

Потпредседник ИзОд
Слободан Пејовић

средстава за побољшање материјалног положаја војних пензионера; остваривање права на здравствену заштиту у истом обиму као што остварују осигураници запослених (медицинска рехабилитација, накнада за туђу ногу, опоравак за дејабетичаре и др.); ефикасније решавање стамбеног обезбеђења војних пензионера које је и даље законска обавеза државе и не може се више одлагати. Неопходно је да Влада Србије и Скупштина законски регулишу обезбеђење финансијских средстава за стамбено обезбеђење припадника војске и војних пензионера.

То су питања која захтевају неодложно решавање и на којима Удружење треба да се приоритетно ангажује“, закључио је председник Драгана Јањац.

Оврђуји се на рад Надзорног одбора Скупштине УВПС, председник тог одбора Јован Ђукић је, између осталог, истакао:

„Надзорни одбор је сваке године вршио проверу МФП и спровођење статутарних одредби и то по завршеној пословној години и извештај о тој контроли достављао Главном одбору на усавађање. Током тих контрола, које нису биле само контроле већ и помоћ, најпре смо прегледали пословна финансијска документа као што су финансијски планови, распоред средстава на трошкове носиоца и начин трошења који је у деведесет одсто случајева заокупљао нашу пажњу. Прегледали смо многа документа нарочито оне веће ставке као што су накнаде по уговорима за привремено-повремене послове, порези, службена путовања, репрезентације итд. Било је и грешака које су по налогу Надзорног одбора отклањане. Али није било злоупотребе средстава. У овом периоду финансијско пословање одвијало се на два начина: преко штедних књижица до половине 2008. године а затим преко текућих рачуна. Прелазна година је била 2008. Наиме, у априлу те године дошла нам је финансијска инспекција која је између осталог установила да нисмо плаћали порезе и да платимо казну за неки период уназад. То је био сигнал и повод да морамо уредити наш систем МПФ, израђени су Правилник о МФП, упутство за спровођење тог правилника, оквир и друга разна пратећа документа а све у складу са Законом о рачуноводству који је изашао 2006. године. Онда се прешло на пословање по овом правилнику преко текућих рачуна. Овај процес је почeo половином 2008. а завршио 2009. године. Помену бих сарадњу Главног, Извршног одбора и Надзорног одбора. Главни и Надзорни одбор су скупштински органи који морају тесно да сарађују. То у протеклом периоду није било на највишем нивоу. Примера ради, да би чланови Надзорног одбора могли да обављају своје функционалне дужности морају да прате прописе. Те нове прописе требало је да обезбеђује Извршни одбор али то није радио. Ми смо се сназазили на тај начин што смо куповали службени гласник и посуђивали од колега који су још у служби и тако смо, на неки начин, могли да пратимо прописе да бисмо обављали своју дужност. Све ово говорим да би ново руководство тешње сарађивало са Надзорним одбором.“

НАСТАВАК →

за рад и социјалну политику показало апсолутно нецелисходним. На тај начин није могуће уважити специфичности војне службе а то је и супротно решењима водећих држава у Европи и свету.

Реформом пензионог система морају се резрешити бројни проблеми који су настали непримењивањем и кршењем прописа на штету војних осигураника што се посебно односи на: промену закона о усклађивању пензија по којем су војни пензионери пензионисани пре 1. 1. 2008. године драстично оштећени;

непримењивање члана 75. Закона о Војсци због чега су покренуте многе тужбе од којих су неке постале и правоснажне; исплату дуга војним пензионерима који су пензионисани пре 1. 8. 2004. године; нарушавање законске одредбе која се односи на плате и пензије подофицира; неуплаћивање прописаног доприноса за здравствену заштиту и побољшање материјалног положаја војних пензионера; неизвесност око примања накнада за увештење трошкове становља и обезбеђење

Председник Градске организације УВП Ниш Обрад Миленковић, осврнувши се на рад ове организације, рекао је:

„Градска организација у Нишу има око 3000 чланова. Градски одбор је на Изборној скупштини изабран једногласно. У досадашњем раду пружао је помоћ свим војним пензионерима у Нишу и ван Ниша који су нам се обраћали. И у будућем раду бићемо у служби свих корисника војне пензије. Посебну помоћ смо пружали нашим члановима у парничном поступку са Фондом СОВО у свим фазама поступка. Нисмо их препустили на милост и немилост адвокатима. Покренуто је око 4000 поступака и на тај начин смо нашим пензионерима уштедели огроман новац. Рачунали смо да смо нашим пензионерима уштедели укупно око 120 милина динара, што би се слило у цевове адвоката да им нисмо помогали. Све је већи број старих и изнемоглих пензионера који живе сами и требало би пронаћи системско решење и забрињавати их. Из наше организације руководство ће ускоро добити предлоге. Посебно је питање однос са Удружењем пензионисаних подофицира. Сарадња са њима се поправља, пре свега у неким практичним питањима решавања проблема војних пензионера, али за неку већу сарадњу потребна је њихова јача воља, односно мање апетита за власт и више интересе. На крају, у име наше градске организације УВП, пружам пуну подршку напорима руководства у борби за целовито остварење интереса војних пензионера.“

Светислав Пејчић из Општинске организације УВП Пирот посебно се осврнуо на решавање стамбених проблема.

„Министарство одбране односно њихов стамбени одсек стално је пријављивао станове по неким недођијама. То су углавном станови рађени за граничаре, за руковаоце складишта итд. Пријављивани су као теже дељиви станови, а та констатација је ишла из разлога да би ти станови могли да се деле само кандидатима који желе да их прихвате. Од 1. јануара 2009. такви станови више и не постоје под МО. Та клаузула теже дељивије укинута... Станови су, речимо, пријављени у једном селу 30 км удаљеном од Пирота, и у неком Топлом долу, и у другим недођијама, али без констатације да су теже дељиви него се сада деле нормално. База поделе тих станова је члан 26 став 2 и 3 Правилника за доделу. Тај члан 26 (став 2 и 3) је у супротности са Уставом, међутим нема ко то да покрене. Став 2 гласи: пензионисаним официрима, подофицирима и цивилним лицима стан се може дodelити у било ком месту односно гарнизону на територији Р. Србије. А то се коси са чланом 39 став 1 Устава РС који гласи: свако има право да се слободно креће и да се слободно настањује на територији РС. Како се ми можемо настањивати са оваквим правилником који је четврти по рангу иза Устава.“

Михаило Јовановић је у расправи поставио више питања која се односе на нека будућа решења у социјалном осигурању војних осигураника. Поставио је питања: како ће бити решено питање усклађивања војних пензија, ко ће водити послове око исплате војних пензија, ко ће заступати интересе корисника војне пензије пред државним органима и пред којим државним органима, каква ће бити судбина досадашњих социјалних решења која су рани-

јим Законом о Војсци Југославије била установљена, а осим усклађивања пензија нормирана Законом о Војсци Србије, шта ће бити са правилником о опоравку, средствима предвиђеним за ту намену и стамбену изградњу у Фонду СОВО и друго. Питато је и то шта ће бити са уговорима које је УВПС сачинило са Поштанском штедионицом, Дунав осигурањем, Таково осигурањем, и како ће се решавати питања везана за уплате и исплате са тим институцијама.

Јовановић се осврнуо и на извештај надзорног одбора, истакавши да „не постоји никакви релевантни подаци о томе са колико паре је располагало Удружење за ове четири године, од 2006. до 2009, зајачуно, нити имамо податке о томе колико је утрошено у Главном одбору, у Извршном одбору, а колико у општинским организацијама, нити знамо колико су примања у Извршном одбору поједињих људи који тамо раде.“ Предложио је да се извештај надзорног одбора не прихвата и да „скупштина одреди време, начин и комисију која ће то све испитати и за редовну скупштину, која је предвиђена у првом кварталу идуће године, да се о томе расправља“.

После ове Јовановићеве дискусије, Скупштина није прихватила његов предлог „да се не прихвати извештај Надзорног одбора“. По завршеној расправи већином гласова прихваћени су Извештај о раду и деловању органа УВПС и Извештај Надзорног одбора о контроли спровођења Статута УВПС и финансијског пословања у мандатном периоду. Скупштина је, после расправе и гласања о амандманима, апсолутном већином гласова усвојила Статус УВПС и Програм рада Удружења.

После разрешења органа 4. изборне Скупштине УВПС, прешло се на избор органа 5. изборне Скупштине УВПС.

Председавајући је замолио председника Кандидационе комисије Божидара Бабића да предложи кандидате за функције у УВПС.

Образложајући предлоге, Бабић је на почетку објаснио да УВПС има 50 општинских организација, да су све спровеле изборе и доставиле извештај о томе. „Већина односно 46 организација доставиле су своје предлоге кандидата за органе УВПС а предлоге су доставили и Клуб генерала и адмирала, УВП Републике Српске и Удружење војних бескућника. Процес кандидовања за инокосне колективне органе проведен је почев од месних организација а на изборним скупштинама општинских организација утврђен је јединствен предлог кандидата за сваку општинску организацију посебно и такав предлог је достављен Главном одбору Удружења. Главни одбор је на предлог Комисије за припрему предлога кандидата за функције у Удружењу прихватио тај предлог и утврдио листу кандидата за органе Удружења које бира Скупштина при чему је закључено да ће о тој листи и евентуалним другим предлогима коначан став дати ова скупштина. Кандидациона комисија је закључила да је процедура кандидовања била и формално и квалитетно обављена и Скупштини предлаже да прихвати могуће принципе на којима се поред изложеног заснива наш коначни предлог. Наиме, сматрамо да би при одлучивању при канди-

довању лица за инокосне органе (председник и потпредседник) требало поћи од једино исправног принципа да ти кандидати буду предложени од највећег броја општинских организација. Комисија у складу са тим није узимала у обзир и предлоге који нису у складу са овим принципом, на пример да је кандидат предложен од једне организације. Код избора кандидата за колективне органе Скупштине, поред овог принципа, закључили смо да на листи кандидата буду лица из општинских организација које до сада нису биле заступљене у Удружењу, да се задовољи структура чланства, коначно да буде нових људи који би у наредном периоду постепено преузимали функције Удружења...“

Председник кандидационе комисије предложио је листу кандидата за инокосне и колективне органе: Љубомира Драгањца за председника, Светомира Обренчевића за потпредседника и 33 кандидата за члана Главног одбора.

За реч се затим јавио Мирољуб Милошевић, делегат из Општинске организације Чукарица да би, осим осталог, упознао Скупштину да је његова општинска организација, као овлашћени предлагач, предложила другог кандидата што кандидациона комисија, укључујући и друге органе и Главни одбор, није усвојила. „Дакле, моја обавеза је да вас упозnam да смо ми на нашој скупштини предложили господина Крстић Нинослава за председника“, рекао је Милошевић.

Мирољуб Младеновић из Месног одобра Бежанијскаcosa заложио се за то да на листи буде више кандидата рекавши да би на тај начин била фер борба. И Душко Мајкић, из Општинског одбора Зрењанин, предложио је да буде више кандидата, истакавши да Општински одбор Зрењанин за кандидата за председника предлаже господина Нинослава Крстића и тражи да се Скупштина изјасни.

Што се тиче кандидата који су предложени од стране општинских организација, објаснио је Бабић, „поред Љубомира Драгањца предложени су и Нинослав Крстић и Светомир Обренчевић, досадашњи потпредседник. Међутим, у разговору са Обренчевићем он се захвалио на кандидатури од стране своје организације Палилула и није хтео да се кандидује, зато га нисмо ни помињали. А исто тако, у складу са заузетим принципом, нисмо уопште сматрали да треба стављати другог кандидата кога је предложила само једна организација. Ако није исправан овај принцип ви ћете то променити. Што се тиче дилеме Чукарица или Обреноваца шта је правилније, рекао бих само да је господин Јовановић у претходном мандату дао оставку на функцију председника Извршног одбора, значи није хтео да ради тај посао...“

Бабић је на крају истакао да је Кандидациона комисија проучила све предлоге. Предлог за избор органа УВПС доставиле су 44 општинске организације УВПС и три удружења која су придржани чланови Удружења.

За председника УВПС изабран је Љубомир Драгањац, а за потпредседника Светомир Обренчевић.

Новоизабрани председник Љубомир Драгањац, у име свих изабраних, захвалио се на поверењу.

E.B.B.

Министарство одбране одговара на питања о стамбеном обезбеђењу

НЕМАЊИНА 9 ПОД ЗНАКОМ ПИТАЊА

Ради што потпунијег информисања стамбених интересената о актуелним питањима стамбеног обезбеђења, Министарство одбране Републике Србије на свом сајту (<http://www.mod.gov.rs/>) одговара на питања посетилаца. Ево неких од тих питања и одговора који могу да занимају и војне пензионере.

- Уколико лице које користи смештај у војном објекту реши стамбено питање путем кредита у ком износу му се утврђује увећана накнада (према броју бодова које остварују лица која користе смештај у војном објекту или као осталим који не користе тај смештај, односно према броју чланова породичног домаћинства и др.)?

-Утврдиће ми се увећана накнада за 10 одсто према броју чланова заједничког домаћинства и другим условима прописаним Правилником, као лицу које не користи смештај у војном објекту или војном хотелу.

- Ако лице купи стан субвенционисаним кредитом и после тога оде у прекоманду, да ли може да изда тај стан, с обзиром на то да није дозвољено издавање тих станови?

-Иако за лица из грађанства није дозвољено издавање станови купљених уз субвенцију државе, ПВЛ је дозвољено издавање таквих станови у случају прекоманде.

- Да ли ће се вратити новчана средства која су у износу од 4,5 одсто издвајана од плате за стамбену изградњу?

-Средства за солидарну стамбену изградњу су издавали сви запослени у СФРЈ, а не само у Војсци, која су улагана у друштвене станове, који се и данас деле. Сви припадници Војске имају и данас право на добијање станови и да исте откупе, по цени која је повољна у зависности од година оствареног радног стажа. Такође се деле и стамбени кредити са субвенцијом, и све то представља модалитет решавања стамбеног питања, тако да нико није искључен из тих модела, а свако одлучује на који начин ће решити своје стамбено питање.

- Шта је са војним непокретностима које су предвиђене за отуђење по „Мастер плану“?

-Проблем око отуђења војних непокретности је тај што су атрактивне само локације у већим местима које су у центру града, а не и оне које су на неатрактивним локацијама, као и у чињеници да већина локалних самоуправа нема финансијских могућности да обезбеди станове на својој територији за понуђене војне непокретности.

- Да ли се може на земљишту које није предвиђено за потребе МО, дати парцеле лицима за индивидуалну стамбену изградњу?

-Све непокретности, укључујући и земљиште, које не треба МО, нуди се локалној самоуправи, а од ње зависи да ли је по урбанистичким плановима за ту локацију предвиђена индивидуална стамбена изградња. Значи да то не зависи од МО, већ од локалне самоуправе.

- Да ли ће додељивање и откуп станови на локацији касарне на Вождовцу бити по принципу стамбеног кредитирања уз уговорање кредита са комерцијалним банкама по

ИНФОРМИСАЊЕ СТАМБЕНИХ ИНТЕРЕСЕНATA

Одељење за стамбене послове Управе за традицију, стандард и ветеране је надлежно за утврђивање права за решавање стамбених питања и доделу стамбеног простора који се пријави за расподелу од надлежне организацијске јединице Сектора за материјалне ресурсе Министарства одбране.

Стамбени интересенти се могу информисати о стамбеној проблематици на следеће начине:

- на редовном информисању стамбених интересената, прве среде у месецу (осим у месецима јул и август) у времену од 09,00 до 15,00 часова, у учоници (у приземљу) 1. Регионалног центра МО Београд, ул. Катањићева бр. 15;

- Заказивање долазака стамбених интересената на редовна информисања вршиће се убудуће на телефон 011/3201-772 или војни локал 23-772.

- путем е-маил-а Одељења за стамбене послове utsv.stambeno@mod.gov.rs. У циљу добијања бржег одговора поред постављеног питања, потребно је поплати и следеће податке: име, име једног од родитеља и презиме, УП број акта под којим је заведен захтев за решавање стамбеног питања;

- преко стамбених представника у организационим јединицама Министарства и Војске Србије, за професионалне припаднике Војске и МО;

- преко Удружења војних пензионера Србије, Удружења пензионисаних подофицира Србије, Удружења војних бескућника Србије и Асоцијације пензионисаних припадника Војске;

- непосредним обраћањем Одељењу за стамбене послове дописом са наведеним конкретним питањима на адресу: Министарство одбране, Сектор за људске ресурсе, Управа за традицију, стандард и ветеране, Одељење за стамбене послове, ул. Немањина бр. 15, Београд, или на телефон 011/3201-028 или војни локал 23-028, у времену од 09 - 13 часова;

- захтевом за пријем на службени разговор, на који ће бити позвани ако је разлог за пријем оправдан.

- путем обавештења на огласној табли Одељења за стамбене послове Управе за традицију, стандард и ветеране која се налази у приземљу просторија Фонда за социјално осигурување војних осигураника ул. Крунска бр. 13 Београд".

тржишним принципима или ће бити по принципу додељивања станови у закуп на неодређено време и откупу станови склапањем уговора са ВГЦ?

-Лица ће добијати предметне станове у закуп по Правилнику о решавању стамбених питања у МО, са могућношћу откупу по Закону о становију Републике Србије.

- Да ли ће откупна цена станови на локацији касарне на Вождовцу бити једнака цени стварне – економске цене изградње или ће бити једнака тржишној – комерцијалној ценама стана?

-Откупна цена стана ће бити по одредбама Закона о становију Републике Србије, а не тржишна, односно обрачунаваће се на начин: просечна бруто плата у Србији, пута површина стана, при чему је ова цена без умањења, јер је новоградња. Станови који су старији, имају умањење по 1 одсто за сваку годину старости, плус умањење 0,5 одсто по основу сваке године радног стажа закупца стана, при чему се збраја и радни стаж брачног друга, без обзира да ли ради у МО, тако да је максимално умањење откупне цене стана до 50 одсто.

- Шта је са становима који су требали да се добију за зграду у Немањиној бр. 9?

Уговор је потписан са Владом Србије пре 1999. године, по којем је требало добити око 800 станови за 4 године. Министар одбране је у више наврата интервенисао, али нема података докле се по том питању стигло.

- Да ли ће се мењати Правилник о решавању стамбених питања у МО?

-У припреми је нови Нацрт Правилника, где се за решавање стамбеног питања за сада разматрају две опције - прва да сва лица са више од 20 година службе имају право на стан, док се лицима са мање од 20 година службе нуди могућност стамбеног кредитирања. Друга опција је да пресек буде 1. 8.1993. година, када је донет Закон о имовини СРЈ, од када је званично престало издавање 4,5 одсто новчаних средстава од плате за стамбену изградњу, те би лица са стажом до тог датума имала могућност да остану на листи за стан, или стамбени кредит, а лица са стажом после тог датума имала би само могућност стамбеног кредитирања.

- Да ли је Министарство одбране као посподавац професионалним припадницима у МО и ВС, обавезно да решава стамбено питање?

-Постоји обавеза Министарства одбране да решава стамбено питање професионалних припадника МО и ВС, обзиром да постоји Правилник о решавању стамбених питања у МО, а решава се у складу са економским могућностима државе.

- За што се дуго чека на преименовање службених станови у станове у закуп?

Након доношења решења министра одбране којим се дозвољава преименовање службених станови у станове за закуп, од 1306 службена стана који су били на списку ВГЦ за преименовање, 1106 станови је преименовано. Преостали станови још нису преименовани јер није окончан поступак легализације пред надлежним органима или из неког сличног разлога. Управа за инфраструктуру МО је надлежна за прекатегоризацију станови, тако да ВГЦ Београд припрема нове спискове, да би се сви службени станови који испуњавају грађевинско-урбанистичке услове, могли преименовати у станове у закуп на неодређено време.

Припремио С. Јовић

Из Удружења војних пензионера у Црној Гори

ПОНИЖЕНИ И УВРЕЂЕНИ БЕСКУЋНИЦИ

Деведесетих година на територију Србије и Црне Горе пристиге велики број официра са својим јединицама из оцијепљених република.

У том повлачењу кроз борбу, неко изгуби по којег војника, неко породицу, стан, имовину а неко све.

Када им по завршетку рата би потребна помоћ они се нађоше у колективним смештајима и код немилосрдних стандаваоца.

За рјешавање проблема ових унесрећених људи затајише држава, војно руководство, рођаци и пријатељи па се осјетише као странци међу својима, а душа, имовина и успомене просуте широм Југославије.

У Црној Гори данас живи 3000 војних пензионера. Без стана је 300 или 10 осто, а 540 није ријешило стамбено питање у складу са Правилником.

За рјешавање стамбеног питања припадника Војске и војних пензионера у Подгорици су у изградњи двије стамбене зграде које ће бити усељиве до краја године.

У Министарству одбране побринуше се да иновирају Правилник за доделу

станова, у коме унесоше „европске вриједности“, да предност имају они који имају већу положајну групу, разумије се и примања, а занемарише војне пензионере који су до 1992. године од својих примања уплаћивали за стамбену изградњу и данас послије 20 година су без станова. Зaborавише они листу чекања, чланове породице, инвалиде и удовице са нејачима.

Министарство одбране половином маја расписа оглас за расподјелу станова који су још у изградњи. У огласу начинише и таблицу са критеријумом да се старији пензионери не „побркају“ при конкурисању. И приказаше однос професионалних војних лица и војне пензионере и да им треба дати 10 одсто од станова који сада додјељује Министарство одбране.

Дијели се 100 станова. По структури: тробосних 10, двособних 49, једноиспособна 2, једнособних 30 и гарсоњера 9. Приликом расподјеле по структури проради „мудрост“, станови у новоградњи и веће структуре оставише себи и добије их неко који још учи како се шнирају чизме, а пензионерима оставише у старој градњи и то једнособних 10 и гарсоњера 4, од то-

га једна половина руинираних на Пињешу код Улциња.

Противу овакве, како рекоше у Удружењу војних пензионера, увриједљиве, срамне и нечасне подјеле, бескућници испред просторија Удружења организоваше два протеста и обратише се актом: предсједнику, премијеру, предсједнику Скупштине, министру одбране, представнику за људска права, представнику Европске Уније и амбасадорима Русије и Америке - одговора нема још.

На питање новинара *Вечерњих новости*, зашто је учињена неправда према овим заслужним људима који су часно и вјерно служили народу и отаџбини, Видак Латковић потпарол Министарства одбране то „убједљиво“ објасни: Расподјела станова према новоусвојеном Правилнику је праведна, пензионери траже преко мјере, а новим Правилником не бодује се вријеме чекања за стан, инвалидност, болест...

Удружење војних пензионера бојкотовало је ову подјelu, жалиће се свим институцијама система и захтјева да се изврши прерасподјела и угроженим војним пензионерима припадне ништа више ни мање, него часна подјела по структури, квалитету, бројном односу ПВП-КВП и уважи се листа чекања, инвалидност, старост, болест односно примјени хумана подјела - изјавио је предсједник Удружења војних пензионера Драган Тиодоровић.

Радивоје Здравковић

Из Удружења војних пензионера
у Републици Српској

ПРАВДА СТИЖЕ ПРЕКО СТРАЗБУРА

Невраћање станова старешинама бивше Југословенске народне армије могло би Федерацију БиХ да кошта 16,2 милиона марака или 8,32 милиона евра. Оваква рачуница проистиче из одлуке Европског суда за људска права у Стразбуру, који је једногласно пресудио да Федерација БиХ некадашњем официру ЈНА Бранимуру Ђокићу, којем није враћен стан у Сарајеву иако га је уредно откуплио, на име одштете исплати 65.000 евра. Ђокић се обратио суду у Стразбуру тек када су сви његови покушаји да пре-ко домаћих органа дође до своје имовине пали у воду.

Председник Удружења војних пензионера Републике Српске генерал у пензији Милорад Кутлешић каже да на враћање откупљених станова чека 127 бивших официра, подофицира и грађанских лица која су службовала у ЈНА. „Већина њих се већ обратила Европском суду за људска права и, ако је судити по одлуци у случају Бранимира Ђокића, верујемо да ће сви они добити спорове. Шанса да им се врате станови су практично непостојеће, јер је Парламентарна скупштина БиХ усвојила закон којим је свим носиоцима стањарских права, па и на војним становима, омогућено да их откупе и да се укњиже као власници“, објаснио је Кутлешић.

Он је додао да ће се Удружење војних пензионера обратити органима Републике Српске. „Република Српска је вратила свим

бившим официрима ЈНА станове, без обзира на то да ли су се после избијања рата одселили у Словенију, Хрватску, Србију, Македонију, Црну Гору или су отишли у Федерацију БиХ. Да смо тада радили на принципу реципроцитета - да ми вратимо, рецимо, 15 становилица која су прешла у Федерацију БиХ, а да они врате исто толико станови онима који су у Републици Српској - данас не бисмо били у овако незавидном положају. Када је било у питању враћање војних станови, органи Републике Српске били су изложени снажним притисцима, па и претњама, високих представника, који ни прстом нису мрднули да Федерација БиХ поступи на исти начин“, наглашава Кутлешић.

Министар правде Републике Српске Џерард Селман је поводом пресуде Европског суда за људска права изјавио: „Ова пре-суда нај директније потврђује да федерално законодавство у овој области није у складу са Анексом 7 Дејтонског споразума. Кључна одредба првог члана овог анекса гласи: „Све избеглице и расељена лица имају право да се слободно врате својим кућама. Они ће имати право на повраћај имовине, које су лишени током непријатељства почев од 1991. и на накнаду за имовину која им се не може вратити.“ Непоштовање ове одредбе скупо ће коштати Федерацију БиХ, чији политички представници оптужују Републику Српску за неспровођење Анекса 7, иако пресуда у случају Бранимира Ђокића говори да је стварно стање потпуно обрнуто.“

Председавајући Савета министара БиХ Никола Шпирит је нашем листу рекао: „О пресудама суда се не расправља, оне се морају извршити. Поготово када је реч о пресуди Европског суда за људска права, јер су, према Дејтонском споразуму, међународни прописи изнад домаћих и, ако БиХ, заиста, искрено жели да уђе у Европску унију, она мора да се придржава међународних прописа и стандарда.“

(Политика, Боро Марић, 19. јун 2010)

Информација из Министарства одбране

ОДЛУКА О РАСПОДЕЛИ СТАНОВА

Удружење војних пензионера Србије ових дана је из Министарства одбране стигла информација о расподели станова у којој се, између осталог, истиче:

„Обавештавамо стамбене интересенте да је дана 4. 6. 2010. године донета Одлука о расподели станова у закуп на неодређено време са пресеком стања на дан 14. 5. 2010. године.

У току је поступак утврђивања права стамбеним интересентима који су, закључно са даном пресека стања, дали оверене изјаве о месту коначног решавања стамбеног питања и структури жељеног стана, провера валидности документације о утврђеном здравственом стању лица по којој су утврђени бодови, провера података о месту пребивалишта лица и чланова заједничког породичног домаћинства, као и провера стамбеног статуса лица која су имала станове у бившим републикама СФРЈ.

Стамбени орган је од свих лица, која се налазе у ужем кругу стамбених интересента за доделу стана по овој Одлуци, затражио да у циљу утврђивања права доставе одговарајуће доказе. Захтеви лица која тражене доказе не доставе у предвиђеном року неће се разматрати.

По окончању поступка провере, извршиће се подела станова, а извод из одлуке о давању станова у закуп на неодређено време, као и ажуриране ранг листе биће објављени на сајту Министарства одбране.“К

Извод из одлуке о расподели станова у закуп на неодређено време**А) РЕДОВНА ПОДЕЛА**

РБ	МЕСТО / Гарнизон	КАТЕГОРИЈА ЛИЦА	СТРУКТУРА СТАНА И БРОЈ ОПРЕДЕЉЕНИХ СТАНОВА								СВЕГА
			0,5	1	1,5	2	2,5	3	3,5	4	
1	БЕОГРАД/Београд	ОФИЦИРИ			1						1
2		ЦИВИЛНА ЛИЦА У МО И ВОЈСЦИ	1	1							2
3		ПЕНЗИОНИСАН И, ОФИЦИРИ			1						1
4		ПЕНЗИОНИСАН И ПОДОФИЦИРИ			1	1					2
5	ЗАЈЕЧАР / Зајечар	ПОДОФИЦИРИ				1					1
6		ЦИВИЛНА ЛИЦА У МО И ВОЈСЦИ		1							1
7	КРУШЕВАЦ/ Крушевач	ПЕНЗИОНИСАН И ОФИЦИРИ		1							1
8	КУРШУМЛИЈА/ Прокупље	ПОДОФИЦИРИ			1						1
9		ЦИВИЛНА ЛИЦА У МО И ВОЈСЦИ			1						2
10	ЛЕСКОВАЦ / Лесковац	ОФИЦИРИ	1								1
11	НИШ/Ниш	ЦИВИЛНА ЛИЦА У МО И ВОЈСЦИ				1					1
12	СВИЛАЈНАЦ/ Пожаревац	ПЕНЗИОНИСАН И ПОДОФИЦИРИ	1								1
13	СМЕДЕРЕВО/ Пожаревац	ПЕНЗИОНИСАН И ПОДОФИЦИРИ		1							1
14	Горњи Милановац	ПОДОФИЦИРИ			2						9
15		ЦИВИЛНА ЛИЦА У МО И ВОЈСЦИ			1						1
16		ПЕНЗИОНИСАН И ОФИЦИРИ			3						3
17		ПЕНЗИОНИСАН И ПОДОФИЦИРИ			3						3
УКУПНО			3	4	3	13	1	0	0	0	24

Захтев Удружења ВПС да се не затвара Истурена амбуланта Церак

КРОВ СЕ МОЖЕ ПОПРАВИТИ

Удружење војних пензионера Србије ових дана упутило је допис надлежнима у Министарству одбране у вези статуса Истурене амбуланте Церак. У допису, који је потписао Љубомир Драгањац,

између остalog се истиче:

„Према нашем сазнању разматра се могућност затварања Истурене амбуланте Церак која је у саставу ВМЦ Славија. Као разлог овакве замисли помиње се неисправност кро- вне конструкције која и са мањим падавинама делимично прокишињава и отежава рад особља.

Пошто је УВПС у статутарној обавези да штити статусна права и легалне интересе у области пензијског и здравственог осигурања КВП а како се на ову амбуланту са територија општина Чукарица и Раковица ослања око 4.000 КВП или укупно око 9.000 војних осигураника плус професионална војна лица са члановима породице који живе у том општинама, Удружење изражава забринутост за њихово нормално здравствено збрињавање.

Поучени истукством из 2005. године када ова амбуланта једно време није била у функцији, Удружење сматра да би оваква одлука била веома штетна за остваривање права из здравственог осигурања војних осигураника

тим пре што су остале војно-здравствене установе у граду преоптерећене.

Наше је мишљење да се могу пронаћи потребна материјална средства са којима би се могла да изврши потребна санација крова пре јесењих киша

и обезбеди даље функционисање ове надасве потребне војно-здравствене установе.“

Из Општинске организације УВП Крушевач

СЕРВИС ЗА СВЕ КВП

Општинска организација УВП Крушевач је, 13. априла 2010. године, у Дому синдиката у Крушевцу, одржала редовну годишњу Изборну скупштину. На дневном реду су биле три тачке: избор радних тела; извештај Општинског одбора, Надзорног одбора и предлог програма рада са дискусијом; и избор председника, потпредседника, члanova Општинског одбора и кандидата за највише функције у УВПС.

Подносећи извештај о раду, председник Општинске организације УВП Крушевач у претходном мандату мр Александар Симоновски је, између осталог, истакао:

„Док објекти у касарни „Расина“ и Клуб Војске пропадају 83 наша КВП чекају на решавање стамбеног питања, од којих су 64 без икаквог стана. Осећају се као заборављени, јер за

протекле четири године само је једно лице добило стан. Са продајом војне имовине се одувлачи. Уколико се буде тако наставило, постоји опасност да се војна имовина да локалној самоуправи и тако војни бескућници остали без крова над главом“.

Један од приоритетних задатака, према речима Симоновског, на коме се континуирало ради, јесте омасовљење Удружења. „Од прошле Скупштине до

данас учланили смо 35, а исписало се 16 КВП. Укупно бројно стање КВП Расинског округа износи 637, од чега су 423 лични и 214 породични пензионери. Од 578 учлањених, 377 су лични, а 201 породични КВП.“

„Други задатак по приоритету је“, према речима Симоновског, „обилазак старијих и болесних. Овде предност дајемо старијим од 80 година, а таквих је у нашој Организацији преко 100. Њих редовно обилази Здравствена комисија, а по потреби и остали чланови ОпОд. Посећујемо их на њихов рођендан, где им уз честитке уручујемо и скромне поклоне. Ту су и брачни парови који прослављају златну свадбу, а таквих у нашој Организацији има око 30.“

У овом периоду укупно је поднет 121 захтев за ЈНП, а позитивно је решено 106 захтева. КВП додељено је 3.230.000 динара.

Новина у овом мандатном периоду је пружање помоћи за наплату дуга од Фонда за СОВО. Поводом новогодишњих и божићних празника ОпОд УВП Крушевач примаје децу палих бораца и ратних војничких инвалида и уручива им поклон-пакетиће.

На основу конкурса СО Крушевач за финансирање невладиних организација ОпОд УВП Крушевач урадио је пројекат „Помоћ деци палих бораца и ратних војничких инвалида“ на основу којег смо добили 100.000 динара и исте утрошили на ку-

Из Градске организације УВП Крагујевац

АФИРМИСАЛИ УДРЖЕЊЕ

У сали СО Крагујевац, 14. маја 2010. године, одржана је редовна Изборна скупштина петог сазива Градске организације УВП Крагујевац, на којој су сумирани резултати рада у четврогодишњем периоду, изабрано ново руководство и утврђен Програм рада за наредни период до 2014. године.

Подносећи извештај за протекли период потпредседник Минић је између осталог рекао:

„У протеклом четврогодишњем периоду рад Градског одбора УВП Крагујевац одвијао се у условима бројних промена на статуса корисника војне пензије. На седницама су најчешће разматрана статусна питања, питања о неисплаћеном делу пензија, о доношењу разних финансијских одлука, информисање о раду Градског одбора и са седница Главног одбора УВП Србије, анализа и подношење предлога за решавање стамбених питања и остваривања права на накнаду дела трошкова становиња, пружање финансијске помоћи удружењима, секцијама и појединцима, омасовљење чланства и др. Такође су извршена два информисања целокупног састава УВП Крагујевац, на седницама скупштине као и информисања о актуелним питањима преко писаних обавештења и непосредно преко члanova Градског одбора.“

Стамбено збрињавање КВП је један од највећих проблема са којима се данас сусрећу наши чланови. Да је стамбено питање највећи и најтежи проблем, показује и то да је у Крагујевцу већ дуги низ година основано удружење војних бескућника Крагујеваца, чији је превасходни циљ остваривање права на решење стам-

беног проблема, а сви они су уједно и чланови УВП.

Здравствено збрињавање наши чланови и њихове породице остварују у Гарнизонској амбуланти и ту нема великих проблема, јер амбуланта има потребан број лекара а што се тиче лекова војна апотека је доста добро снабдевена. Осим тога, војска је склопила уговор са више цивилних апотека у граду чиме је набавка лекова у многоме олакшана.

Што се тиче секундарне здравствене заштите тј. специјалистичких прегледа ту

повину школског прибора као поклон дечи палих бораца.

У поменутом периоду реализовали смо више излета, спортско-рекреативних активности, такмичења у шаху и у спортском риболову.

Два пута смо посетили војнике 125. бригаде, доделили им ДВД и телевизор, а поклонили смо и четири телевизора за остале јединице у гарнизону.

У току године обезбедили смо 50 претплатника за часопис „Војни ветеран“. Сматрамо да тај број може бити већи, ако се узме у обзир да је то наш часопис који информише по свим догађајима унутар УВП Србије.

Проблем у раду наше организације, као и код већине других је смештај. Тренутно користимо једну просторију Општинског одбора СПС и надамо се да ће Команда гарнизона удовољити нашем захтеву, сходно наређењу Министарства одбране и начелника ГШ Војске Србије.

Општински одбор цени да је у претходном четврогодишњем периоду реализовао све програмске задатке. Остварени резултати су плод ангажовања Општинског одбора као и већег броја активиста.“

Избори су протекли у најбољем реду. За председника Општинског одбора изабран је Ђурђе Радмановац, а за потпредседнике Бранко Грубић и Титус Драгић.

C.J.

нисмо задовољни јер се ти прегледи закazuју у терминима од 3 до 6 месеци, што је за хроничне болеснике и наше старије чланове сувише дуг период.

Ништа није боља ситуација ни када је реч о заказивању прегледа у КБЦ Крагујевац. Ка-да је реч о лечењу и вађењу зуба, један стоматолог на неколико хиљада осигураника је мало, а требало би да буду најмање два лекара-стоматолога. По питању протетике ситуација је још гора, јер те услуге пружа ВМА где су рокови заказивања дуги а и одласци за Београд су велики проблем за старије и болесне особе.

Градски одбор Крагујевца сматра да је у овом четврогодишњем мандату реализовао све програмске задатке. Остварени резултати су заслуга свих чланова. Досадашњи успешан рад Градске организације признат је како међу члановима УВП Крагујевац, којих је 1.070, тако и од стране Удружења и организација са којима Градски одбор сарађује, чиме је у великој мери подигнут углед Удружења и самим тим и КВП. Многи сматрају да је ова досадашња гарнитура, са досадашњим председником Миодрагом Пешиканом на челу, најуспешнија у раду и вођењу организације. Главни одбор УВП Србије Градском одбору Крагујевац, за успешан рад у протеклом периоду, доделио је Повељу - највише признање Удружења.

За новог председника Градске организације изабран је Славко Минић, а за потпредседнике Милош Лончар и Предраг Тодоровић.

Драгослав Ђорђевић

Истинита прича

ПОЉУБАЦ У СТАРАЧКОМ ДОМУ

Најобичније јутро, мало друкчије од осталих тиме што је тај дан сијало сунце и што је био уторак, дан за терен. Добила сам задатак да у старачком дому обиђем старе и немоћне. Обиђи их, попрочати мало с њима, видети колико су задовољни смештајем, све то записати у записник и то је то. Записник је био спреман, вольја је ту, а ни дом није далеко.

Дошаоши у Дом, социјална радница ме је упозорила да једна од мојих корисница у пошем стању, да сумња да ћу успети с њом да разговарам. Али рекла сам јој да ће бити довољно да је само поздравим, видим како је, па ће ми потребне податке дати социјална радница или нека друга службена особа. Након одобрења социјалне раднице, попела сам се на спрат где је стационар.

Уђемо у собу и сестра ми прстом покаже на жену коју тражим. Преда мном је лежала малена жена, покривена до врата, очима упртим у празно. Лежала је мало накривљено, као да се тог јутра или можда још током ноћи покушала да помакне па је остала у том положају. Изгледала је толико немоћно и слабашно. Испод покривача назирао се пун катетер, а у старој жени је било мало живота. Сасвим мало, али било је.

Задатак с којим сам дошла ми више није био важан. Јако сам желела да поздравим ту немоћну жену и да барем тренутак будем уз њу.

„Добар дан. Како сте госпођо?“- питам, примајући јој слабашну руку, ни сама не знајући да ли је то глуп потез с тим питањем, јер је очито да она не може да прича. Можда добије инспирацију, вольју, снагу- било шта; па нешто каже- надам се ја сама у себи.

Нема одговора. Сестра иза мене чека да обавим своје па да и она може да оде. Волела бих да оде јер ми је непријатно кад ме неко с леђа тако посматра, поготово кад је оваква ситуација. Постављала сам тој изнемоглој жени исто питање још три-четири пута, смешећи се једнако и гледајући у њу. И она је некад била млада, вероватно мајка, имала је мужа, децу, унуке, посао, живот, успомене, радости...имала је живот.

Сада на њеном месту лежи полуживотно тело за које нико не зна о чему размишља, да ли уопште размишља нити шта јој треба осим храњења и мењања катетера. Кад сам још једном поновила питање, усмерила је неки мутни поглед према мени и слабашно одговорила: „Тако.“

Већ ме тада стезало око срца јер сам схватила да она ипак разуме све. Самонам је. Али је сигурно све боли и доста јој је оваквог живота, а не може се ни пожалити нити јој ико може више помоћи, умањити јој бол и бити ту за њу колико је њој потребно.

У том моменту кажем сестри да би требало да идем, јер видим да ту више ништа не могу учинити.

И тад, у том моменту, осетим како привлачи моју руку к себи. Мислила сам, можда ми жели нешто рећи. Инстинктивно сам се примакла ближе очекујући њен следећи „потез“ и у том моменту схватим да је моју руку примакла својим устима и почела да је љуби.

Прислонила је руку непознате особе на свој образ и усне и пољубила је с толико љубави и нежности да то никада нећу заборавити. Којим сам ја путем заслужила овај дар, да ме ова жена љуби толико несебично и с толико пуно љубави, а да ме чак јасно и не види и не чује?

Срце ме толико стегло, да сам се почела борити сама са собом да не заплачам. Грло ме стезало, тешко сам дисала а поглед ми се замутио. Болело ме то што је она ту где је, што је толико слаба и стара, што је све боли а нико не мисли на њу, нити размишља о томе како се она осећа, треба ли јој топла реч, осмех или само присуност. Толико мало јој је било потребно да преда своју љубав некоме.

Она овом свету више није могла дати. Дала је оно што је још било у њој. Невидљиво, али толико снажно да ми је запечатила своје место у мом срцу.

Дала је своју љубав као једини и највреднији дар. И оплеменила је моју душу.

А.Д.

У посети војним пензионерима
у дому „Бежанијска коса“

ТОПЛА РЕЧ ДРАЖА ОД ПОКЛОНА

Воази мира, у улици Марије Бурсаћ 49, већ 26 година налази се Гентролошки центар Београд - дом „Бежанијска коса“. Наме од 1984. године ту се налази пет објекта и управна зграда, капацитет дома је 650 корисника.

Комплекс располаже са гарсоњерама које се састоје од дневне собе, спаваће собе, купатила и терасе, површине 36 квадратних метара. Просторије су опремљене телевизорима и телефонима, а свуда је централно грејање. Цене су од 32.000 до 37.800 динара.

Храна се спрема у дому а сваки објекат има своју трпезарију и амбуланту. Постоје и два стационара где се врши лечење корисника, а и организовано се врши лечење у КБЦ „Бежанијска Коса“ и болници Земун, док се корисници удружења војних пензионера шаљу на ВМЦ и ВМА.

Да би корисницима све било на дохват руке у оквиру дома постоје ресторан, продавница, биоскопска сала, кафе клуб, пошта. Дом поседује рибњак, кавез са папагајима, и стаклену башту са цвећем.

Особље дома, са управницом Миријаном Новаков на челу, омогућило је корисницима да слободно време могу лепо да искористе. Организује им дружење, прославе, посете Бограду.

У самом дому ради ликовна колонија, креативна радионица и кулинарска радионица, а постоји и књижевна и музичка секција.

У дому се налази 70 корисника из редова УВПС. Бринући за њих општинске организације УВП Нови Београд и Земун, којима руководе председници Константин Арсеновић и Цветко Јокановић, договорили су се да им, у оквиру својих скромних могућности, помогну. Сваки члан је на поклон добио постелину и средства за хигијену.

Леп гест и брига за своје најстарије саборце.

М.Ј. М.Т.

УВП ШАБАЦ У НОВИМ ПРОСТОРИЈАМА

Средином маја Удружење војних пензионера Шапца, у договору са Командом гарнизона, пресељено је у нове просторије које се налазе такође у касарни, на самом улазу, у просторији која је до скора служила као соба за посете војницима.

Нова просторија је конфорна, има много више простора за пријем већег броја чланова, има парно грејање и мокри чвор, телефон и на самом је улазу код војне пријавнице.

У општинском одбору УВП веома су задовољни овим решењем а такође и општим односом Команде гарнизона и свих старешина према својим пензионерима.

Стеван Стојановић

СУСПРЕТ У ЗАГРЕБУ

Припадници некадашње 19. класе техничке средње војне школе из Загреба на прошлогодишњој прослави 35 година од матуре, која је одржана у Хлебинама поред Копривнице, договорисмо се да се сваке године састављемо све док будемо у прилици за тако нешто. Договор је пао да се окупимо у загребачкој Дубрави и тако је и било 5. јуна 2010. године у једном ресторану. Присуствовали су и професори Марко Ма-

летић-Маса, Анкица Ракијаш и Витомир Ристић као и начелник класе Антун Немет. Дружење је било до касних вечерњих сати уз причу, сећање на питомачке дане.

Договорено је да се следећи сусрет одржи следеће године (2011), последње суботе у мају док ћемо се о појединостима накнадно договорити као и о месту сусрета.

Света Вучковић

Краљевчани на излету

НЕЗАБОРАВАН ДАН

У организацији Општинског одбора УВП Краљево, уз несебично залагање Вукашина Родића и Будимира Кнежевића, а уз подршку председника Цветана Стаменковића, 5. јуна 2010. године уприличен је једнодневни излет за кориснике војне пензије - посетама манастиру Враћевшица код Г. Милановца, Авалском торњу и спомен цркви Св. Ђорђе, задужбини Краља Петра I Карађорђевића на Оplenцу и на крају заједнички ручак у ресторану „Излет“ у Тополи.

Прво смо обишли манастир Враћевшица код Г. Милановца где нас је сачекала и поздравила игуманија која нас је упознала са историјатом и значајем манастира. На крају посете нас је испратали и пожелела сретан пут на планираној маршути. Упутили смо се према Авалском торњу где нас је успут пратила пролетња киша све до доласка на Авalu где нас је дочекала магла која је спречила да видимо оно зашто смо дошли, но и поред тога излетници су били задовољни што су били у могућности да се лифтотом довезу на врх торња, а уз мали предах и доручак пут је настављен планираном маршутом.

На путу од Авала до Оplenца пратило нас је лепо време уз разговор у аутобусу, расположење међу излетницима је расло уз спознају да је следећа тачка излета била Оplenец и спомен црква Св. Ђорђе. Доласком у цркву ту нас је дочекала кустос-домаћица која нас је иссрпно упознала са историјатом и значајем културне баштине спомен цркве Карађорђевића и објектима у кругу цркве.

Завршетком посете Оplenцу упутили смо се у ресторан „Излет“ у непосредној близини где је организован заједнички ручак под sloganom „опуштени одмор“.

На излет је ишло укупно 46 чланова који су се, у вечерњим сатима, видно расположени, вратили својим домовима. Провели смо један дан за памћење, ослобођени свакодневних брига и обавеза.

Д.Самарџић

Четврто дружење у касарни „Радивој Ђирпанов“ у Сомбору

ОДЗИВ ИZNAD ОЧЕКИВАЊА

Геронтолошки центар Сомбор био је 22. маја домаћин четвртог по реду дружења припадника некадашњих механизованих бригада који су свој радни век провели у касарни „Радивој Ђирпанов“ у Сомбору. Уз добру закуску и пријатну музiku незаборавно дружење је потрајало до дубоко у ноћ. Као и ранијих година, и ове године одзив је био изнад свих очекивања: одазвало се

60-так припадника из свих република екс Југославије. За наредну годину заказано је ново дружење, које ће бити јубиларно, уз очекивани још бољи одзив, а позив је упућен и на адресе бивших команданата механизованих бригада. Дружењу је присуствовао и Саво Дринић, председник Удружења војних пензионера Србије Сомбор.

Дан раније, у организацији УВПС Сомбор приређено је дружење некадашњих припадника 975. наставног центра Сомбор-Аеродром. Присуствовало је педесетак припадника, а дружење је увелиично већи број некадашњих припадника Центра из Београда. Намера организатора је да ово дружење постане традиционално.

Милорад Блажић

СУСПРЕТИ У БРИСТОЛУ

У војном хотелу Бристол 29. маја ове године одржан је скуп поводом 50-годишњице завршетка 13. класе Ва КоВ - саобраћајни смер и 2. класе Саобраћајне подофицирске школе. Као и увек у оваквим ситуацијама скуп је био пун емоција а неки се нису ни препознали после више деценија. Разуме се било је и суза радосница. Огромно задовољство учесника било је да поздраве праве легенде службе Александра Јеленковића, Рада Џрђевића, Петра Ступарушића, Милана Узелца, Синишу Савића, Миланка Лончара, Милана Кртинића, Мија Секуловића и друге.

С.С.

ОДЕЉЕЊЕ, ОДСЕЦИ И ГРУПЕ

УМинистарству одбране, као резултат реорганизације система одбране односно организационих промена, у оквиру Сектора за људске ресурсе формирана је Управа за традицију, стандард и ветеране, у чијем саставу је и Фонд за социјално осигурање војних осигураника.

Уже организационе целине Фонда за социјално осигурање војних осигуранка су Оде-

љење за послове са војним осигураницима у Београду, одсеки у Новом Саду и Нишу и групе за ову врсту послова у Крагујевцу, Ваљеву, Ужицу и Крушевцу, који су у претходном периоду били у саставу Управе за обавезе одбране. Наиме, у складу са својим надлежностима, по територијалном принципу, ове целине обављају послове са војним осигураницима, који обухватају оверу и издавање здравствених књижица војним осигураницима, пријем и обраду рачуна цивилних здравствених установа, пријаву и одјаву здравственог осигурања, оверу налога за издата ортопедска помагала, пријем захтева за рефундацију трошкова лечења, куповину лекова и медицинских помо-

гла за војне осигуранике у цивилним здравственим установама, пријем и обраду налога за путовање ван места становља за потребе лечења, сарадњу са органима здравствених служби на територији, пружање стручне помоћи војним осигураницима по питању остваривања права из домена здравственог осигурања и пријем и обраду захтева за рефундацију трошкова и посмртне помоћи. У бити Фонд за социјално осигурање војних осигуранка је добио у надлежност, поред својих и послове којима се дефинишу, односно регулишу права и обавезе војних осигураника, којим се покрива 29,3 одсто територије Републике Србије.

Драгана Немет

УПРАВА ЗА ТРАДИЦИЈУ, СТАНДАРД И ВЕТЕРАНЕ

Фонд за социјално осигурање војних осигураника

Дирекција за промену каријере

Војни музеј

Одељење за послове са војним осигураницима, Београд

Адреса: ул. Круиска бр. 13, Београд
Телефон за контакт: 011/32-03-420, 32-420

Територијална надлежност: градске општине града Београда и општине Обреновац, Сопот, Лазаревац, Младеновац, Гроцка и Барајево.

Радно време са странкама: радног дана од 08.30 до 14.00 h

Одсек за послове са војним осигураницима, Нови Сад

Адреса: ул. Футошка бр. 26, Нови Сад
Телефон за kontakt: 51-170, 021/4835-170

Територијална надлежност: Нови Сад, Бачка Паланка, Врбас, Бач, Жабаљ, Бечеј, Темерин, Беочин, Бачки Петровац, Тител, Србобран и Сремски Карловци.

Радно време са странкама: понедељак, среда и петак од 09.00 до 13.00 h

Одсек за послове са војним осигураницима, Ниш

Адреса: ул. Новосадска бб, Ниш (зграда регрутног центра)

Телефон за kontakt: 21-665, 018/521-503

Територијална надлежност: Пирот, Бабушница, Бела Паланка, Димитровград, Ниш, Серљиг, Гаџин Хан и Алексинац.

Радно време са странкама: радног дана од 07.30 до 14.00 h

Група за послове са војним осигураницима, Крагујевац

Адреса: ул. Кнеза Милоша бр. 12, Крагујевац (касарна «Војвода Радомир Путник»)

Телефон за kontakt: 16-231, 034/309-231 и 034/336-267

Територијална надлежност: Крагујевац, Сmederevskab Паланка, Велика Плане, Аранђеловац, Топола, Баточина, Лапово, Рача и Кнић.

Радно време са странкама: уторком и четвртком од 09.00 до 11.00 h у Крагујевцу сваког радног дана од 07.00 до 14.30 h у другим општинама

Група за послове са војним осигураницима, Ваљево

Адреса: ул. Војводе Мишића бр. 65, објекат бр. 18.

Телефон за kontakt: 18-010, 014/296-010

Територијална надлежност: Ваљево, Лajковац, Уб, Љиг, Мионица и Осечина

Радно време са странкама: радног дана од 07.30 до 14.00 h

Група за послове са војним осигураницима, Ужице

Адреса: ул. Светог Саве бр. 1, Ужице, зграда војног одсека

Телефон за kontakt: 15-220, 031/595-220, 595-362 и 595-728

Територијална надлежност: град Ужице и осам општина: Пријепоље, Прибој, Нова Варош, Пожега, Бајина Башта, Косjerić, Ариље и Чайетина

Радно време са странкама: радног дана од 07.30 до 14.00 h

Група за послове са војним осигураницима, Крушевач

Адреса: ул. Балканска бр. 57, касарна «Цар Лазар»

Телефон за kontakt: 037/426-571, 416-036, војни локал 43-036

Територијална надлежност: Крушевач, Трстеник, Аранђеловац, Брус, Ђинђевац, Варварин и Ражањ.

Радно време са странкама: сваким радним даном седам среће од 10.30 до 14.30 h

Пет деценија дописничког рада

ТРИ ПЕТРОВЕ ЉУБАВИ

Петар М. Кнежевић је један од највернијих сарадника и дописника војних листова у дугој историји војне штампе а последњих година сарадник је и „Војног ветерана“. Још далеке 1957. постао је хонорарни сарадник „Народне армије“ и „Фронта“ када су на челу тих листова били пуковници Мехмед Тошкић и Шиме Кроња.

Кнежевић је рођен 11. јула 1937. године у Чапљу код Санског Моста. Основну школу и нижу реалну гимназију завршио је у Санском Мосту 1953. године као ћак генерације. Три године касније завршио је средњу Тенковску војну школу у Бањалуци као први у рангу. После тога одлази на службу у окlopну бригаду у Скопљу, у једну од елитних јединица ЈНА, где је касније завршио и вечеरњу Вишу гимназију.

Године 1957. постао је хонорарни дописник војних листова: „Народна армија“, „За Победу“ и „Фронт“, а нешто касније био је сарадник у часопису Војнополитички информатор. О војним темама писао је и у новосадском „Дневнику“ и „Комунисту“.

Кнежевић је 1957. године конкурисао и био примљен у Војну академију, али после систематског прегледа у Војној болници у Скопљу, због упале средњег уха, оглашен је ограничено способним, те му се та жеља није остварила.

- Био сам разочаран и сузе су ми потекле, јер како могу бити способан за трупу, а неспособан за Војну академију - прича Кнежевић.

После се, каже, да не би пао у депресију, посветио учењу, писању и спортским активностима. Био је првак у Скопској армијској области у савлађивању препрека, трчању на 1.500 и 3.000 метара. На његову иницијативу формиран је фудбалски клуб „22. децембар“, а Кнежевић је био секретар, тренер и играч. После две године из општинске лиге ушли су у Градску фудбалску лигу Скопља.

После завршеног првог степена Правног факултета у Скопљу, дошао је на испит и био фраптиран када му је професор рекао да нема право да полаже, показујући му потврду о забрани студирања коју је потписао командант јединице.

Петар Кнежевић је на конкурсу, 1977. године, примљен за хонорарног дописника „Вечерњих новости“ из Скопља, а после неколико година постао је и дописник листа „Спорт“.

Ондашњи главни и одговорни и уредник „Спорта“ понудио му је да напусти ЈНА и да пређе у тај лист, али Кнежевић то тада није одговарало.

Кнежевић је све време био активан у војном новинарству. Писао је и у „Вечерњим новостима“ и у „Борби“, у рубрикама о одбрани. Џео радни век провео је у трупи, у Скопљу, а само шест месеци у Куманову. После нешто више од 40 година пензијског стажа, на лични захтев, пензионисан је у чину заставника прве класе.

Убрзо је постао дописник „Јединства“ и Радио Приштина. На предлог Мистарства за информисање СРЈ постао је дописник „Борбе“ из Скопља када је дотадашњи дописник прешао у „Нашу Борбу“. За „Борбу“ је писао све до јула 2001. године. Нешто касније постао је дописник агенције „Срна“.

Кнежевић је добио велики број награда и признања. Најдраже су му, каже, од „Народне армије“ и листа „За Победу“.

По доласку у Београд, крајем 2002, Кнежевић је постао члан УВП Србије и сарадник „Војног ветерана“ и „Народног бораца“. О проблемима војних пензионера писао је и за друге листове.

Од Општинске организације УВП Чукарица добио је захвалницу, а од УВП Србије захвалницу и књигу.

Од три велике љубави: војне професије, спорта и новинарства, Петру је, како каже, за срце највише прирасло новинарство.

М. Јелић

Легенде поред нас

ЧОВЕК ПТИЦА

Пилот Озрен Вукајловић (сада пуковник у пензији) летео је преко 40 година и остварио више од 17.000 часова летења. Летео је по целом свету и превозио многе државнике. Један је од наших најдаровитијих пилота.

Рођен је 15. маја 1932. у Добринцима крај Руме, у расаднику пилота, како неки воле да кажу.

По завршетку основне школе, као и гимназије у Осијеку, определио се за војну школу. Почекео је као питомац у Загребу а кад је 1949. прочитао конкурс, где се траже кандидати за 6. класу пилота ВВУ Панчево, пријавио се без много размишљања.

На главној комисији за пилоте испунио је све захтеве и примљен је у школу пилота за коју се било пријавило неколико хиљада младића.

После тога напустио је војну школу у Загребу и постао питомац ВВУ (касније ШАОА), коју је започео у Панчеву, 1. новембра 1949, а завршио у Мостару 1. новембра 1952, када је постао потпоручник авијације и пилот РВ.

Каријеру је, као сјајан пилот, почeo као наставника летења. На тој дужности провео је 10 година, до 1962, и обучио у летењу бројне младе пилоте. Многи су касније летели у РВ и у цивилним компанијама широм света, а неки вероватно још лете.

Десет година касније из Мостара је премештен у Батајницу, у транспортну авијацију, у тзв. специјалну ескадрилу, која је називана и „Титовом ескадрилом“. Ту је Озрен наставио летење као пилот а мало касније

постављен је за заменика командира ескадриле, код пуковника Жутића (касније генерала). Та ескадрила у свом саставу имала је авионе ДЦ-3-6, ИЛИ-14, ИЛ-18, Каравелу, Боминг-727, Фалкон, Лир-џет, АН-12 и разне хеликоптере.

Жутић и Вукајловић постали су нераздвојни тандем-пилоти. Озрен је поред летења обављао и све друге послове, тако да је Жутић било много лакше. До краја летачке каријере, Озрен је био и командир те специјалне ескадриле и командант транспортне бригаде.

Имао је блиставу летачку каријеру. Летео је у домаћим и многим светским ваздухопловним компанијама. У цивилним компанијама постао је саобраћајни пилот, инструктор летења, имао је највиша летачка звања у РВ и цивилним компанијама. Летео је преко 40 година и остварио више од 17.000 часова летења. А познато је да су за специјалну ескадрилу бирали пилоти који су морали задовољавати строге критеријуме. Озрен је био, по много чему, несвакидашњи пилот. Летео је и на најсавременијим транспортним авионима, на крају на Боингу-727. Пуних 20 година по целом свету превозио је највише државнике и њихову пратњу.

Најчешће је превозио Тита, али превозио је и Насера, Арафата, Индију Ганди, Нехруа и друга велика имена. То је била велика одговорност а понекад је био и у врло тешким ситуацијама. О томе би могла да се напише цела књига.

Када су једном од генерала Жутића тражили да Озрена поставе на другу дужност, он им је рекао да то не долази у обзир јер Озрен му је десна рука. Остали су тандем, било да су летели у једном или два авиона. А специјални летови су, због важних личности,

обично извођени са два авиона у истом лету.

За Озрена се слободно може рећи да је човек посебног крова. Одликују га смиреност, стрпљивост, одмереност, одважност, предузимљивост и све што је својствено врхунском пилоту.

Носилац је бројних одликовања и признања. У животу је много волео птице и био је читав радни век баш као птица. Учесник је више радних акција а три пута био је ударник.

Овакав пилот и старешина не сме да се заборави. Желимо да му се ода признање - да буде почасни бригадни генерал Војске Србије, јер је био командант специјалне транспортне бригаде и пилот каквог би пожелела свака армија у свету.

И срећни смо што смо таквог одважног пилота имали и имамо. Желимо му да још дуго у миру и благостању покиви.

Предраг Нешовић,

генерал-пилот у пензији

Миладин Пуношевић, кога још од времена првих послератних радних акција сви од миља зову Миња, крепки је, виспрени и духовити осамдесетогодишњак, коме ни дубока старост није одузела смисао за реалност, хумор и надасве срдачан однос према људима из своје ближе и даље околине. Нарочито према његовим пријатељима из Удружења војних пензионера Сомбор које редовно обилази.

О својој најранијој младости, првим ратним, али и послератним данима, времену колонизације, као и о својим каснијим хобијима: пре свега падобранству, о времену омладинских радних акција, ударничким значкама, али и о времену које је провео на службовању на сомборском аеродрому, а потом и пензионисању, говори врло радо присећајући се најситнијих детаља.

„Најтеже ми је било у дјетињству када сам као дијете од 11 година морао у Никшић да потјерам дрва на коњу и онда са неколико литара млијека да нађем соли и кукурузног брашна да би остатак породице имао да преживи: мајка, сестра и бака са мном заједно. Мој отац и његов брат су били у првој рацији 1942. заробљени и отјерани у никшићки затвор. Непријатељска војска су били четници и Талијани, јер је Никшић ослобођен тек 17. септембра 1944. Најтежа је била 7. њемачка принц Еуген дивизија која је дошла првог маја 42., у којој су биле подунавске Швабе, које су као и ми говориле српским језиком. Они су направили крвав пир од Никшића до Сутјеске. Сва су нам села попалили, то сам као дијете видио када су нам родитељи у затвор потјерани. Ми смо се приклучили у Петој офанзиви, партизанском збјегу, где смо осјетили све страхоте рата.“

После рата требало се привићи на неке нове околности, неко ново време, престројити на мирнодопске услове.

„Септембра 44. кад је Никшић ослобођен од четника и Нијемаца, који су побјегли према Подгорици, дочекао сам крај рата. У јануару 45. примљен сам у СКОЈ, а половином децембра исте године већ крећемо из Никшића теретним вагонима према Војводини. Дошли смо у Врбас где нас је прихватила комисија за расподјелу, а секретарка СКОЈ-а нам је додјелила кућу у којој је касније живјело нас петоро. У мају мјесецу 48. године већ постајем члан Комунистичке партије.

Као 17-годишњак одмах се јављам на радну акцију и добијам обавијест да се јавим у 3. војвођанску фискултурну спортско - ћачку бригаду која је била смјештена близу Батроваца где смо остали неколико мјесеци. Радили смо дневно око 5 сати физички тешке земљање радове, а најмање 3-4 сата радили смо спортски дио, где сам се успјешно опробао у више спортувала. Први пут сам отишао на радну акцију савезног значаја на ауто-путу Братство -

С Миладином Пуношевићем Мињом о трновитом војничком путу

ПОНОВО БИХ БИО ВОЈНИК

јединство, као члан бригаде која је бројала негде око 300 бригадира. Тамо сам се истрацио у физичком раду, али и савлађивању дневних и недељних норми, а као појединач чешће био прозиван као најбољи бригадир, а увече сам имао част да дижем на јарбол нашу државну заставу.

Ту сам остао два мјесеца, а након тога врбашко - кулски савез организовао је нови одлазак. Услов је био да у тој бригади могу бити само ударници из бригада са радних акција Шамац - Сарајево и Брчко - Бановићи. Моја бригада је била у простору Вршца и тадашњег каменолома, а имали смо задатак да гвозденим маљем од 10 кила ломимо бетонске и камене громаде које смо потом носили на камионети који је то превозио до дробилице. У срез смо дошли сви као ударници, јер је цијела бригада проглашена ударничком. На трећој акцији сам био службеник у Народном фронту, где сам похађао курс за руководиоца омладинских бригада, који сам касније успјешно завршио, а послије ме врбашки комитет одредио за замјеника команданта 6. кулске бригаде, која је више пута проглашена ударничком. Добили смо прелазну заставу коју смо са поносом носили где год смо ишли и доносили је у свој срез.

У војну школу, као питомац, одлазим у Краљево 1950. године. Ту завр-

шавам и падобрански курс и добровољно се јављам у 2. падобрански баталјон у Шапцу, где су ме одредили да будем командир, али и укључили на курс за падобранске инструкторе, који завршавам у априлу 1953. Наш задатак је био да што боље обучимо младе падобранце. Имали смо тада 4 врсте падобрана. Али, повреда ме је удаљила од ових мојих обавеза и наметнула ми нове“, прича Миладин.

О времену које је провео на новој радној дужности, на Аеродрому Сомбор, врло радо говори. Ту је провео већи део свог службовања.

„Долазим 56. у Сомбор, са аеродрома Југовићево, код Новог Сада, где сам пребачен у 975. ваздухопловни наставни центар. У Сомбору ме је примио тадашњи командант гарнизона, народни херој пуковник Драгутин Ђорђевић, који ми је одредио ново радно мјесто: самостални вод при штабу, где сам остао и уз рад завршио средњу економску школу која ми је дала основа да бирам између Економског факултета у Суботици или полагања за чин потпоручника. Опредијелио сам се за овај чин јер сам 50 одсто знао програм. Попложио сам за чин потпоручника 63. године, у Београду. Додијељено ми је након тога да будем командир самосталног вода, где сам цијели радни вијек остао привржен трупи. Старјешине су цијениле мој рад. У јануару 70-те су ме одредили да будем командант касарне „Петар Драпшин“ у Сомбору, где сам остао све до 77-те године, када сам положио и мајорски испит. На дужности команданта везе и наставне службе био сам од 80-85. године, када сам и пензионисан. У класи сам имао преко 1 000 младих војника, где смо сви живјели као један добар и сложен тим...“

По одласку у пензију, у чину потпуковника, Миња је активан у сомборском удружењу војних пензионера, редовно свраћа до некадашњег Дома армије, да попије кафиџу са пријатељима и проћаска о времену које је остало иза њега.

„Пензионисан сам са 55 година живота и 46 година радног стажа. Прелазак у цивилство није ми тешко пао, јер сам се активирао са унуцима и проширеном породицом. Мојих 80 година живота сматрам врло успјешним, врло радо обилазим колеге - војне пензионере, а да се поново родим изабрао бих овај пут, иако је био врло тежак и трновит. Са задовољством могу да истакнем да са супругом Рајком живим сложно и срећно у браку већ 55 година“, каже Пуношевић.

Милорад Блажић

Тајна Радулове виталности

МЛАДИЋ У ДЕВЕТОЈ ДЕЦЕНИЈИ

Права је реткост срести пензионера, а посебно војног који са 85 година живота, има толику виталност, издржљивост и одлично здравствено стање, као што је то потпуковник у пензији Радул Томић из Ниша. За овог Топличанина из села Бресничич код Прокупља, није претерано ако се каже да је феномен.

По изгледу, брзом кретању, нико му не би дао да има толике године живота. Радул свако јутро устаје у пет часова, а након тога обавезно следе јутарње вежбе, баш све оне које војници изводе сваког јутра после устајања. Након тога изведе 15 до 20 склекова од којих највећи број ослањајући се на песнице, а није редак случај да он претрчи као од шале и до пет километара.

Здравствено стање му је одлично, што потврђује крвни притисак који износи 110 са 60 или 120 са 70, што је како лекари кажу „регрутски притисак“. Сви унутрашњи органи су му у одличном стању. Када је упитано вида код њега нема знакова катаректе, а Радул још чита новине без начара.

На питање у чему је тајна његове виталности, он каже да је то пре свега живот како наука каже. Он истиче да му у многоме помаже књига „Како дуже живети и бити здрав“ чији је писац Луис Паулинг - двоструки нобеловац у области хемије, човек светског гласа.

Поред тога веома значајну улогу има и коришћење Ц витамина, као и витамина А и Д, које он редовно уноси у организам. Најважнија је, каже, исхрана. Из његовог јеловника су избачена сва јела која се прже или пеку у шпорету. Често користи соју, орахе, јабуке, вишње, кикирики, и разно поврће. Тако се на његовом јеловнику увек нађе шаргарепа, ротквице, цвекла, першун, папrike, парадајз, црни и бели лук, затим хлеб од пшенице, непросејано кукурузно брашно... Коришћење овакве исхране, уз наведене витамине, људски организам добија три до пет пута више енергије и нове ћелије. Попије и по једну чашицу љуте ракије у којој се налазе разне лековите биљке.

Поред начина исхране, Радул редовно упражњава вежбе, које помажу бољој циркулацији крви, појачава се снага кичме, рад зглобова, подстиче се рад унутрашњих жљазда, па и рад мозга. Речју, вежбе побољшавају целокупно здравље, човека чине виталним и психичким стабилним.

Ранко Бабић

IN MEMORIAM

Војислав Шушњар, генерал-мајор ЈНА у пензији

Генерал-мајор ЈНА у пензији Војислав Шушњар, један од оснивача Удружења војних пензионера Србије, преминуо је у Београду 18. маја 2010. године.

Војислав Шушњар рођен је 25. септембра 1928. године у Белој Цркви (Банату), у чиновничкој породици, од оца Данила и мајке Јелисавете, који су на пут извели два сина - Војислава и Петра који је, такође, нажалост, месец дана раније преминуо.

Основно школовање Војислав је завршио у родном месту, где га је затекла капитулација Краљевине Југославије и почетак Народно-ослободилачког рата. У својој 16 години ступа у партизанске редове, а 1946. руководство НОВ-е шаље га у Совјетски савез на школовање, где завршава двогодишњу Политехничку академију у Лењинграду.

По повратку у Југославију, као млади артиљеријски официр службовао је у гарнизонима Словеније и Хрватске, када је постављен за наставника у Војнотехничкој школи у Загребу, где је поред редовне службе завршио и Правни факултет 1960. године.

Запажен је као добар правник, па је по потреби службе, од 1962. до 1964, као истражни судија, службовао у гарнизону Мостар. После обављеног задатка 1964. премештен је у Београд и постављен за стручног сарадника за Управно право у Врховном војном суду. Као стручан и способан правник постављен је за председника Врховног војног суда. Ту дужност успешно је обављао од 1984. до 1989. године, када је пензионисан у чину генерал-мајора ЈНА.

Војислав Шушњар један је од оснивача Удружења војних пензионера Југославије 1993. године. Као правник са великом истраживачком способношћу, давао је организациону структуру Удружењу, од Општинског одбора до Главног одбора и Скупштине. Дао је велики допринос УВП и у време док је био потпредседник Управног одбора и председник Скупштине Фонда социјалног осигурања војних осигураника.

За свој рад и резултате у раду много пута је награђиван. Одликован је са више ратних и мирнодопских одликовања. Удружење војних пензионера доделило му је Велику повељу за његов рад у Удружењу.

Војислава Шушњара красиле су многе врлине. Није био само добар правни стучњак и официр, него и добар друг, спреман да у сваком моменту помогне ближњем.

У браку који је Војислав засновао, 1956. године, са својом изabrаницом Мираном Мудринић, изродили су два ћерка - Зорицу и Снежану. Ђерка Зорица, удата за Блажа, подарила му је два унука Дејана и Дарка, које је Војо посебно волео.

Јован Поповић, мајор у пензији

Пензионисани мајор Јован (Николе) Поповић преминуо је 15. априла 2010. године у Новом Саду. Рођен је 21. марта 1921. у селу Вребац, општина Госпић, Република Хрватска. Потекао је из сиромашне сељачке породице. Основну школу завршио је у родном селу пре рата, а после рата малу матуру и официрску школу.

Пре рата обрађивао је земљу а једно време радио је у Словенији и Војводини. Члан СКОЈ-а постао је 1940. а Партије 1942. године.

У партизане је ступио 27. јула 1941. Ходao је три дана до италијанске питање да би продао две краве и купио своју прву пушку. Прво је ступио у одред „Марка Орешковића“, касније у одред „Велебит“ који је потом прешао у Трећу личку бригаду Шесте личке дивизије. У овим јединицама био је омладински руководилац чете, делегат вода, заменик комесара чете и обавештајни официр батаљона.

По завршетку рата остао је у ЈНА до пензионисања. Био је запослен у војној обавештајној служби (садашња ВБА) где је радио на оперативним пословима.

У време кад је био распоређен на пословима у Македонији, 28. августа 1955. године, Јован Поповић сазнао је за бекство затвореника. Тачније, група од десет затвореника, албанске националности, била је на принудном раду, на изградњи пута. У једном тренутку затвореници су успели да разоружају чуваре и

да побегну. Јован је са својим возачем пролазио туда и случајно сазнао за до-гађај. Пошто је добро познавао крај одлично је да им направи заседу. Заседу су направили у једној долини, претпостављајући да ће кроз њу проћи бегунци. Био је само са возачем, те је требало све добро испланирati. Угледавши их у даљини, Јован је пуцао у првог наоружаног бегунца у колони. Потом је испалио неколико рафалних хитаца упорозрења. Тада су бегунци полегали на земљу и убрзо потом били разоружани и свезани. Потета која је нашла после неколико сати била је изненађена призором који је затекла.

За ратне и послератне заслуге Поповић је одликован Партизанском споменицом 1941, Орденом за храброст, Медаљом за храброст, Орденом заслуга за народ са сребрним зракама, Партизанском звездом, Орденом за војне заслуге са златним мачевима, Орденом рада са златним венцем и савезном пла-кетом безбедности.

Антон Чехов

ДЕБЕЛИ И МРШАВИ

На станици Николајевске железнице срела се два пријатеља: један дебео, други мршав. Дебели тек што беше ручар у станичном ресторану, и његове масне усне руменеле су се као зреле вишње. Мирисао је на херес и флер д'оранж. А мршави тек што беше изашао из вагона - сав претрпан коферима, завежљајима и картонским кутијама. Мирисао је на шунку и црну кафу. Иза леђа му је вирила мршава жена дугачке браде - његова супруга, и високи гимназист жмиркавогока - његов син.

- Порфирије! - викну дебели кад угледа мршавог.

- Ама јеси ли ти то? Драги мој! Откад се, човече, нисмо видели!

- Господе! - зачуди се мршави.

- Миша! Друже мој! Откуд ти?

Пријатељи се трипут пољубише и погледаше један другог очима пуним сужа. Обојица су били пријатно изненађени.

- Драги мој! - поче мршави после пољубаца.

- Ко би се томе надао! Е баш си ме изненадио! Дај да те погледам лепо! Леп си као што си и пре био! Исти онај кицоши миришљавко! Ах, боже мој! Па како си! Јеси ли богат? Јеси ли се оженио? Ја сам већ ожењен, као што видиши... Ово је моја жена. Лујза, рођена Ванценбах... путеранка... А ово ми је син, Наталија, ћак трећег разреда. Ово је, Натања, мој друг из детињства! Заједно смо учили гимназију.

Наталија мало промисли па скиде капу.

- Гимназију смо заједно учили! - настави мршави.

- Сећаш се како су те задиркивали? Звали су те Херострат зато што си ћачку књижицу прогрео цигаретом, а мене Ефијалт, што сам волео да сплеткарем. Хо... хо. Шта ћеш, деца! Не бој се, Натања! Прији ми ближе... А ово је моја жена, рођена Ванценбах... путеранка.

Наталија мало промисли па се сакри из очевих леђа.

- Па како ми живиш, пријатељу? - запита дебели, усхићено гледајући друга.

- Где служиш, докле си догурао?

- Служим, драги мој! Већ две године сам у осмој групи и имам орден „Станислава“. Плата слаба... али шта се може. Жена даје часове музике, а ја у слободно време правим табакере од дрвета. Одличне табакере! По рубљу комад продајем. Ако неко узме десет и више, њему, наравно и јевтиње. Живи се некако. Служио сам, знаш, у министарству, а сад сам овамо премештен за шефа одсека у истом одељењу... Овде ћу служити. А како ти? Можда си већ и државни саветник? А?

- Не, драги мој, терај још више - рече дебели - ја сам догурао већ до тајног... Две звезде имам.

Мршави наједном пребледе, скамени се, али му се лице брзо искрви у широк осмех, изгледало је да му из лица и очију врцају искре. Он се згрчи, погури, смањи се. Његови кофери, завежљаји и кутије се такође згрчише... Дугачка женина брада још више се издужи. Наталија стаде „мирно“ и закопча дугмад свог шињела... - Ја, ваше превасходство... Врло ми је драго! Друг, може се рећи, из детињства, и наједном постали таква величина! Хи-хи-хи...

- Та окани се! - намршти се дебели. - Чему тај тон? Нас двојица смо другови из детињства... и чему титулисање!

- Али, забога... Шта ви то... - поче се кикотати мршави, и још се више згрчи... Милостива пажња вашег превасходства... као нека животворна вода... Ево, ово је, ваше превасходство, мој син Наталија... жена Лујза, путеранка, донекле...

Дебели хтеде нешто да одговори, да опонира, али на лицу мршавог било је толико страхопуштовања, сладуњавости и понизности да се тајном саветнику смучи... Он окрену главу од мршавог и пружи му руку. Мршави стеже три прста, поклони се до појаса и закикота се као Кинез: „Хи-хи-хи“. Жена се наслеши. Наталија изведе реверанс и испусти капу. Све троје су били пријатно запрепашћени.

Наше нарави

ИМА ЛИ ЛЕКА

Лоше навике, које изазивају хипертензију, можемо лечити лековима, дисциплином, поштујући савете лекара.

Како лечити стрес? Како се лечити од неправде, од паметњаковића које слушамо и гледамо на телевизијама? Како да се бранимо од оних, који нам матерњи језик унакашише неким страним изразима. Деведесет пет посто Срба не зна њихово значење.

Говорим матерњим језиком, а тај матерњи језик је српски језик!

У школи сам учио СРПСКИ ЈЕЗИК по ВУКОВОМ ПРАВОПИСУ. То је било давно, још пре другог светског рата, када сам пошао у основну школу. Полагао сам малу матуру, затим велику матуру тадашњег начина школовања, јер се гимназија учила осам година. После гимназије наставио сам школовање по војним школама у трајању укупно шест година, без курсева. За све време школовања први и основни предмет био је СРПСКИ ЈЕЗИК. Све сам професоре разумео и знао шта значи свака њихова изговорена реч. Било је то тако и у војним школама. Педесет и више година читам разну штампу и часописе, слушам радио и гледам телевизију и сваку написану или изговорену реч преко средстава јавног информисања, разумео сам и није ми било потребно ничије објашњење за изговорену реч, нити лексикон страних речи и израза.

Нажалост, уназад пар година, кад гледам телевизију, слушам радио или читам штампу, морам поред себе да имам речник страних израза и речи, како бих протумачио речи које сам прочитао или чуо.

Ко употребљава и изговара стране речи? Водитељи ТВ станица, њихови гости, политичари, посланици, министри, писци, новинари, па чак и бабе на пијаци.

Пример је једноставан: - Како си? - одговор је: СУПЕР, а не зна ни сам шта то значи, попут речи OK, ћао... Ове три речи чују се од најмлађих до најстаријих грађана на улици, пијаци, кафани ...

Таблоиде и новине из те „феле“, не треба помињати посебно, листом су сви исти.

Када пажљиво слушате и читате, парају вам уши следеће речи: ПРОСТО, НАПРОСТО, ЗАИСТА, а користе се у свакој прилици, те оне постадоше поштапалице за оне који немају шта да кажу, или не знају да одговоре на питање.

Број ЕДУКОВАНИХ лекара је све већи, радећи на ЕДУКАЦИЈИ народа...

За годину дана сам забележио да су српски језик и Срби изгубили 115 матерњих речи, а има их вероватно више. Како да лечим свој БЕС, унутрашњи НЕМИР и СТРЕС, поред свега овога што се ради?

Како да се уздржим и сачувам притисак да не скочи, кад прочитам чланак у Ветерану, (априлски број): Прича о непостојећим становима на Бежанијској коси, Чланак: Свако време има своје бреме, сачувајмо душевни мир!

Да ли ми морамо да носимо бреме младости и старости? Већина нас то бреме носи. Чланак је добар, историјски, савети су добри, прихватљиви, али питање је за кога? Већина нас нема те препоруке, ни паркове. Београд није Србија.

Лека за стрес, за све оно што нам се дешава - нема.

Д. Алексић

Опет о закинутом делу војне пензије

ДУГ КАО ЗАО ДРУГ

Опште је познато, а о чему је „Војни ветеран“ више пута писао, као што је безбрз пута расправљано на Главном и Извршном одбору УВПС и општинским одборима широм Србије, да држава Србија дугује корисницима војне пензије заостали део пензија од 1.8. 2004. до 30.11.2007. године.

Ово дуговање је признато чланом 193.став 2. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС“, бр.116/07) од 11.12.2007.године. Међутим, како се Влада Р.Србије оглушила о све захтеве корисника војне пензије, нарочито од средине 2008. године (нека нада је постојала до јуна 2008.), то корисницима војне пензије ништа друго није преостало него да претрпљену штету затраже судским путем. Тако су у 2008. и 2009. години почеле да се подносе тужбе надлежним судовима ради накнаде поменуте штете. Неке парнице су доведене до краја а неке су још у току. Да је било спремности као што није, корисници војне пензије би се задовоили само са основним дугом (штетом) која у просеку износи око сто хиљада динара, под претпоставком да је Влада Р. Србије донела тај фамозни акт до 31. 3. 2008. године, односно да је по том акту (уређби) отпочела исплата дела пензије у наведеном периоду, па макар то било и у неколико рата. Тај закинут дуг би се вероватно до сада намирио, што било у складу са законом, те би сви били задовољни. Остварио би се повољан економски ефекат по државу. Пошто се то није десило, настале су веома неповољне реперкусије и негативне последице, како по буџет Р. Србије, тако и по корисницима војне пензије. Сем тога, створена је врло велика администрација у Фонду за социјално осигурање војних осигураника - као јединици Министарства одбране Р.Србије у вези судских поступака итд, па се за сада незна како ово питање разрешити.

Даном подношења тужби надлежним судовима од стране корисника војне пензије, нормално је да настаје такозвани дужничко-поверилачki однос. То другим речима значи да је право тужиоца (КВП) који је истовремено и поверилац, на затезну камату, која је уређена законом. То је Закон о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ бр. 29/78, 39/85, 57/89 као и „Службени лист СРЈ“ бр. 31/93, 22/99, 44/99). Зато се зове законска затезна камата. Но, висина и начин обрачуна затезне камате, уређени су посебним законом и то Законом о висини стопе затезне камате („Службени лист СРЈ“ бр. 9/2001), који је варијабилног карактера, зависно од вредности новца у појединим периодима времена.

С обзиром на законске одредбе а у случајевима када се спорови воде више година, што је битно у нашим примерима, неминовно доводи до тога да износ обрачунате затезне камате премашује основни дуг (штету) који се потражује. Управо у томе је негативна последица по Фонд СОВО односно по буџет Р. Србије. Истовремено се ради о поверилачкој добити која се могла избегти, да је о тој негативности више вођено рачуна од надлежне финансијске институције Министарства одбране и државе Србије.

Из уводног дела овог питања, јасно се види да ако дужник (туженик-Фонд СОВО) задончи са испуњењем новчане обавезе, поред главнице коју смо назвали основни дугом (штетом), дугује и затезну камату и то по стопи која се утврђује посебним законом.

Ако бисмо предње теоретско објашњење, које није дефинитивно нити коначно, превели у практичну реализацију дуга (штете) према корисницима војне пензије, произшло би да се враћамо на чланак овог аутора под називом „О дугу и извршењу“, објављеног у „Војном ветерану“ бр. 73 - у јануару 2010. године.

Међутим, овом чланку бисмо могли додати и следеће: Наиме, уколико би Фонд за СОВО правоснажне и извршне првостепене пресуде прихватио, тј. отпочео са њиховом реализацијом, тада би се у том Фонду морале обрачунати затезне камате и исте, заједно са основним дугом уплатиле на текући рачун тужиоца, како је то суд наложио. Мислимо да је Фонд за такву врсту посла оспособљен. Тиме би се избегло извршење судских одлука преко суда и административне јединице у Крагујевцу а самим тим и смањили додатни трошкови затезних камата и судско-административни трошкови који нису мали. Сматрамо да би било добро о овоме размислити, мада мислим да је овај предлог закаснио. У прилогу свега што је речено, треба нагласити да се зна, да се пре-ма Закону најпре измирију трошкови, затим камате и најзад основни дуг или главница.

Застарелост потраживања дуга - штете у конкретном случају, наступа три године од дана правноснажности решења о усклађивању војне пензије. То је крај 2010. године. После тога, настаје застарелост потраживања, што значи да нема сврхе подносити тужбе за дуг од 1.8. 2004. до 30.11.2007. године, јер их судови неће уважавати.

Мр. Радош Плазинић

Правда пред међународним судом

КАД НЕМА ДРУГОГ НАЧИНА

Грађани Србије пуно тога потражују од држава некада заједничке државе СФРЈ. А кад се иссрпе сва правна средства у домаћем законодавству у Србији, укључујући и правна средства држава у окружењу (Црна Гора, БиХ или Хрватска), а грађа и даље остану у уверењу да су у праву, ништа друго им не преостаје до да се обрате Међународном суду правде у Стразбуру у Француској.

Иако и у овом захтеву од Међународног суда правде постоји извесна скептичност код многих незадовољника, ваља покушати са циљем да се правда ипак прибави макар на међународном плану. Како и на који начин се то ради, покушајмо да објаснимо овим чланком.

Наиме, у Синђелићевој улици у Београду, постоји Канцеларија Савета Европе у којој се може добити једно упутство којим се ближе објашњава поступак и начин обраћања Међународном суду правде. Истовремено се добију обрасци представке од осам листова, који се уз помоћ наведеног упутства попуњавају и достављају том суду на даљи поступак.

Битно је истајти да се представка оштампана на три језика (и на српском) са осам листова, попуни тачно онако како се тражи и да се у коначном приложе такви докази да су иссрпљена сва правна средства у држави противу које се представка подноси. На тај начин се стичу све правне не прептоставке да Међународни суд правде може конкретан предмет процесуирати и да на њему може даје да ради.

Када Међународни суд правде добије представку и ако по његовој оцени исту не треба никакм допуњавати, пракса је да се странка у поступку која је представку поднела, обавести да је представка са припозима добијена и да је иста ушла у процедуру тога суда. Коректно нема шта. Тако се то ради у демократијама у Европи и

свету. Вероватно ће требати још доста времена да протекне да тако буде и код нас.

Оно што је аутору овог члanka познато јесте то да у Међународном суду правде постоји много представки, како оних које се односе на Р. Србију, тако и доста представки које су усмерене против органа или држава бивше СФРЈ. Међутим, у уверењу смо да ће наведени суд правде судити правично и поштовати законске рокове. Уосталом, то је и циљ обраћања овог међународној институцији. Другачије речено, кад се нека истина не може остварити редовним путем у домицилној земљи или у некој од држава у непосредном окружењу, које су донедавно биле у саставу једне државе, она да се правда мора потражити на другој страни.

Мислим да се овај правни посао треба поверити некој адвокатској канцеларији у Србији. Р.П.

НЕ ОДБАЦУЈМО СВОЈЕ

Свеопшта реформа у Србији донела је многе промене које још већина грађана не схвата, не прихвата и не разуме. Има мишљења да су због сличних реформи у свету и Европи ове промене у Србији логичне и скоро обавезне. Али има и мишљења да се према нашим условима у Србији ова реформа брзо спроводи па је многи зато не схватају, не разумеју, ублажавају или потпуно одбацују. Наш народ за овакав начин рада има своју вековима проверену изреку - „све што је брзо то је и кус“. За реформу још нема народне изреке.

Ова реформа у грађанству некако иде, највише уз помоћ политичких партија и њихових лидера, јер сви из овога имају свој „део колача“. Можда је та брзина и један од узрока што овако живимо.

Рекосмо, ове разне реформе, како тако, у грађанству пролазе јер за много тога није било других назива. У Војсци Србије, то је нешто друго. Грубо речено свуда се осећа америчка војна формација. Много тога се никако не уклапа у српску традицију. Називи јединица, чинови, формације јединица, све је војна копија Запада, иако држава Србија још није чланица ЕУ нити НАТО пакта.

Школски програм за обуку војника, дужина војног рока, професионална војска, цивилно служење војног рока - ништа од овога нема у нашој традицији. чак и понеке активне старешине неке од ових промена не разумеју па их спроводе у мери колико се „покрива“ радио место.

Као потврда оваквом виђењу спровођења реформе у војсци довољно говоре ових неколико примера: у војсци више не постоје чинови водника и старијег водника прве класе, капетана прве класе, више нема полагања за војне чинове, не рачунају високе војне школе. Назив „цивилно лице“ у војсци сада је промењен у војног службенника. Уведен је чин бригадног генерала до сада непознатог у војсци Србије нити у бивој ЈНА. Позадински обезбеђење сада је логистика. Промењене су униформе, чинови, време ношења разних униформи и друге војне опреме. Због увођења професионалне војске укида се редовно служење војног рока. Ипак, морамо да истакнемо, неке промене су morale да се доде до што ни Србија није више као Југославија, нека прилагођавања морају да се врше само се не би требала брзо мењати историјска традиција, поготову за оне промене за које имамо своје разумне речи, изразе, навике...

Реформи ће још бити, и треба да их буде, али оне не би требале да одбацују све што је наше. Ако треба војник да зна енглески језик и можда још неки, то је сасвим уреду, али не треба да заборави све своје. „Свуда пођи, кући дођи“ - каже једна народна изрека. Цени све што је страно и добро, кажемо ми, али не одбацују и не потцењују домаће, своје, вековима спровођено, јасно и разумно.

Стеван Стојановић, Шабац

Трагом једне иницијативе ДВОГОДИШЊИ МУК

Да се држава, односно њена извршна и судска власт, мађехински односи према неспорним, законом верификованим, правима војних пензионера, потврђује и Уставни суд који већ две године игнорише оправдане молбе и иницијативе Удружења војних пензионера Србије. Удружење је априла 2008. године Уставном суду поднео Иницијативу за покретање поступка за оцену законитости Одлуке о усклађивању војних пензија, којом је Министарство одбране, на штету војних пензионера, грубо нарушило Закон о Војсци Југославије. Одлуком, иза које стоји потпис министра одбране, незаконито нису усклађене пензије са растом плате професионалних војних лица, како је то, иначе, у наведеном закону децидирало наведено. Што се тиче закона, даље, ништа није спорно. Спорно је, међутим, што се одлука једног министарства, боље речено министра, издига изнад закона иза кога стоји држава.

Из ове незаконите и неодрживе одлуке стао је, изгледа, и Уставни суд Србије који се пуне две године не оглашава у вези са ургенцијама и иницијативама војнопензионерске организације. А управо је тај суд дужан да покрене поступак за оцену уставности, очигледно неуставне одредбе Министарства одбране. Оправдано се стога поставља питање: шта спутава Уставни суд да покрене расправу и донесе одлуку о иницијативи Удружења војних пензионера за оцену Одлуке о усклађивању војних пензија и покретање поступка за оцену уставности одредба појединих чланова Закона о Војсци Србије? Имајући у виду избегавање било каквог званичног одговора, логично се намеће закључак да узорк треба тражити у притисцима са стране, без обзира на наводну независност Уставног суда. Очигледно је, наиме, да приговори, молбе, жалбе и апели корисника војне пензије почивају чврсто на законским и уставним одредбама које ниједан овоземаљски суд не би могао да побије. Уставни суд Србије би, даље, било му драго или не, био принуђен да из етичких, моралних и професионалних разлога донесе пресуду у корист војнопензионерске популације. Управо та чињеница, сматрају војни пензионери, спутава највиши суд Србије да из фијоке изведи дописе Удружења војних пензионера и уврсти их у план свог рада.

Не оглашава се с тим у вези ни потпредседник владе и лидер ПУПС-а, господин Јован Кркобабић, који такође избегава одговоре на „неугодна“ питања војних пензионера. Њему су се обраћали не само званичници пензионерског удружења, већ и бројни појединци тражећи да се, у складу са предизборним обећањима, а сада и снагом положаја на коме се налази захваљујући добним делом и војним пензионерима, избори за остварење њихових законских и уставних права. Аутор ових редова је такође један од пензионера који се, отвореним писмом преко медија, обраћао господину Кркобабићу. Притиснут оркестрираним инструкцијама ММФ-а и неких колега из Владе Србије, међутим, вицепремијер је био принуђен да из дана у дан крши сопствена обећања, због

чега је, највероватније, игнорисао било какав одговор. А и то је, мора се признати, ипак некакав одговор.

Указивањем на погрешне потезе државе, односно појединача који стоје на њеном челу, немогуће је, истине ради, превидети и неке очигледне пропусте војнопензионерске организације. Јер, и поред више захтева да се предузму радикалније мере ради остварења неспорних законских права војних пензионера, руководство је, верујући наивно у правни систем земље, избегавало било какве конфронтације са актуелном влашћу. Готово сви потези су се сводили углавном на ламентирајућим дописима којима се указивало на незавидну судбину војних пензионера. Најчешће су то била указивања на кршење законитости, мада то за институције и људе којима су упућивана, није била никаква новост. Избегавали су се, и још увек се избегавају, делотворне акције, попут организовања конференција за штампу, на пример, кроз које би се ширала јавност детаљније информисала о кршењу права војних пензионера.

Поред већ наведених додиса који се годинама шаљу на разне адресе, слична судбина вероватно очекује и најновији апел упућен Уставном суду Србије. Без обзира што је овај судски орган по слову закона „самосталан и независан“, која је дужност да „штити уставност и законитост“, његов двогодишњи мук напрости наводи на помисао да од разматрања иницијативе војних пензионера, у близкој будућности неће бити ништа. А ако неким чудом Уставни суд и донесе одлуку у корист војних пензионера, оправдано се поставља питање како ће на то реаговати Министарство одбране и други државни органи и појединци којима су корисници војне пензије трен у оку. Јер, иако су одлуке Уставног суда „коначне, извршне и општеобавезујуће“, досадашња пракса указује на могућност њиховог преиначења доношењем одлуке неког министра, или министарства, који у пракси потврђују да су утицајнији од сваког суда и чија реч може да буде пресуднија од сваке судске пресуде.

Радисав РИСТИЋ

Реаговање на текст Војина Мрвића о НАТО пакту

ПРИЧЕ ЗА МАЛУ ДЕЦУ

У „Војном ветерану“ бр. 74. од фебруара ове године на страни 29. објављен је опшiran коментар Војина Мрвића под насловом „Будимо озбиљни окренимо се развоју“.

У потпуности се слажем са критиком коју је аутор напред поменутог текста упутио Зорану Драгишићу и слажем се да нико није понудио Србији да јде у НАТО војно-агресивни, савез. Зашто војно-агресивни? Због тога што је, без одлуке Савета безбедности УН, бомбардовao самосталну државу СРЈ, чланцу УН, као и ради тога што није поштовао Женевску Конвенцију. Наиме, као што је познато, НАТО не само што је бомбардовао војне циљеве, већ и цивилне убијајући

жене, старце и децу („колетарална штета“), па чак и болницу „др Драгиша Мишовић“. Уништио је у Србији велики број фабрика, мостова, путева, школа и државних и цивилних зграда наневши Србији штету од преко 100 милијарди долара. Моје мишљење је да није требало повући тужбу која је била поднета против Северно-атлантске алијансе, конкретније против свих држава које су 1999. године бомбардовале СРЈ. У тужби се тражило да се надокнади нанета штета чије се последице и данас одражавају на стандард Србије, а нешто мање и Црне Горе. У загађености обрадивог земљишта, подземних вода и шума да и не говоримо.

С неким наводима у напред поменутом тексту аутора Мрвића се не слажем. Наиме, он на једном mestу пише: „Прво, ко Србији данас прети?“ Мој одговор господину Мрвићу је да се никад не треба ослањати на то да неку државу, у овом случају Србију, „нико неће напasti без претње“. У историји има пуно случајева агресије без објаве рата, ради изненадења и што успешнијег ефекта у постизању планираних циљева. Аутор поменутог текста нешто касније долази у контрадикторност. Наиме, Мрвић, између онтalog, наводи: „У свету су још присутне аспирације територијалног, технолошког и капиталног освајања, као и ограничена оружана интервенција, ради промене „неподобних“ друштвено-економских система у неким државама.“

Такође, не слажем се са Мрвићем који наглашава да можда „не би требало одржати референдум, јер он много кошта. Оилку卢 би донео надлежни државни орган“.

Према констатацији господина Мрвића, то би вероватно била Народна Скупштина Србије, а зна се да би она дала „зелено светло“ за улазак наше државе у НАТО агресорску војну организацију, јер има парламентарну већину. Подсетићу Мрвића, а и читаоце „В. Ветерана“ да се у неколико анкета преко две трећине грађана Србије, тачније око 65 одсто изјаснило против уласка у НАТО пакт. Разумљиво и логично, јер су још свеже ране страдања. Осим тога највиши званичници Русије су јасно и недвосмислено дали до знања актуелној власти Србије да, уколико Србија уђе у НАТО пакт дижу руке од Космета, што ће рећи, неће давати подршку у очувању територијалног интегритета. Ко може гарантовати да у некој будућој ситуацији нека велика сила пре свега САД, због геостратешких и економских интереса неће напасти Србију. Нажалост, Мрвић тврди „да Србији није потребно војно јачање“. Нисам пророк и не бих желео да прејудицирам ко би то могао војнички напасти Србију, али бих нагласио да свака озбиљна држава мора имати добро наоружану и способну армију да одврати евентуалног агресора од напада. Примера ради, и неутрална Швајцарска има сопствену војску. Такође, Словенија и Македонија имају оружане снаге. Компањије ради, а на срмату Србије, Словенија са два милиона становника има боље наоружану армију него наша држава.

Навешћу још једну примедбу Мрвићу који, између онтalog, наводи: „Што се тиче војске и одбрамбеног система, треба их свести на нужне оквире. А зар смо ми на овим просторима научили да мањим снагама победимо агресора. У крајњем случају, своју породицу, свој дом, своју државу по цену живота, ако је његов живот у њима био лагодан“. То су приче за малу децу. Оваква

констатација аутора Мрвића у његовом тексту је утопија. Он као да заборавља да су Србију оружане снаге, предвођене НАТО-ом гађале ракетама и касетним бомбама са осиромашеним уранијумом са 12 хиљада метара висине, где су наши храбри војници и старешине били беспомоћни. Прошла су давно времена: „Бој не бије свијетло оружје, већ бој бије срце у јунака“.

На крају да кажем и то, да је Србија окружена државама које су чланице НАТО пакта и „Партнерства за мир“. Зато бих изнео мој лични став да је „Партнерство за мир“ нужно зло. Као дугогодишњи дописник из Скопља уверио сам се да су НАТО војници у Македонију донели дрогу, проституцију и сиду. Овој државици, полупротекторату САД, НАТО тенкови порушили су дрвене мостове, изровали асфалтиране путеве и нахели огромну штету усевима македонских пољопривредника. Македонија и њени грађани за причину штете нису добили ни једног преbijеног долара или евра. Ово је посебна тема и о њој неком другом приликом.

Петар Кнежевић

Танталове муке бивших припадника ЈНА

И ДАНАС ОСЕЋАМО ДИСКРИМИНА- ЦИЈУ

На телевизији Б92, 24. маја 2010.г. у 22 часа, приказана је Реакција - „Генерале, вольно“ и само део мука дела пензионисаних старешина, бивших припадника ЈНА. Када је тако са највишим старешинама ЈНА, тек како је са нама осталима, са низим чиновима. Био сам непосредни сарадник, односно, био ми је непосредно претпостављени старешина пуковник Берислав Попов, од 1.септембра 1989. до 11.фебруара 1991.г. у Вараждину, радио сам и преживљавао тешке политичке прилике у време „политичких превирања“ у Хрватској и лично се уверио колико је то честан човек и старешина, упоран, морално чист, узоран, истрајан и правичан.

Скупа смо и живели у самачком војничком хотелу у Вараждину више месеци, тако да сам имао прилике да се срећем и у слободно време с њим. Као дугогодишњи наставник младим старешинама у Бањалуци, у центру за обуку оклопно-механизованих јединица, имао је изражене наставничке манере, као способност да слуша и оцени где и у чему треба човеку помоћи, родитељску бригу, да прекори, али и да похвали, оцени шта је добро а шта лоше, али и да дозволи иницијативу потчињеног до извесне границе, али и оштро и строго да каже - стоп, даље тако не иде, коригуј се или уступи место болјем. У тим судбиносним данима, добио сам прекоманду у Птуј, у Словенију. Доживео сам предислокацију јединице у Ваљево, али не мање шиканирања, увреда и понижења нисам презивео ни ја, нити наше старешине.

О „Војном ветерану“, гласилу војних пензионера Србије

КАКО ПОВЕЋАТИ ТИРАЖ

Узвештају о раду УВПС, који је презентиран делегатима на недавно одржаној скupштини, поред осталог, речено је да УВПС штампа лист Војни ветеран у тиражу од 2.600 примерака по ценама од 40 динара, односно годишња претплата износи 480 динара. Такође је речено, да претплата покрива свега 48 одсто трошка издавања - штампања, а да се разлика у ценама покрива од других прихода.

Овај податак о тиражу, вероватно ће много читаоце листа изненадити, углавном војне пензионере. Незамисливо је да од 33.394 члана УВПС један примерак долази на 13 чланова УВПС. Нема сумње у то да је гласило потребно, али поставља се питање шта урадити да лист Војни ветеран буде више присутан код читаоца, односно корисника војне пензије и докле дотирати штампање са више од 50 одсто новчаних средстава. Зато се с правом поставља питање како повећати тираж и покривати издавање листа од претплата.

Као новинар који се 30 година професионално бавио новинарством, и 20 година радио на издавању листа Друге армије у Нишу, мислим да би било добро да се размотри повећање тиража, па предлажем следеће:

-Лист Војни ветеран требало би убудуће штампати на новинској хартији, а само корице да буду на бољем папиру, јер је досадашње штампање на овом папиру најскупље.

-Војни ветеран треба штампати као што је то био лист Народна армија 1990.године, формат НИН-а и само корице у боји. На овај начин штампање листа би било много јевтије.

-Да би се повећао тираж и да би достигао бројку од 10 до 15 хиљада, а то се може, потребно је урадити следеће. Главни одбор УВПС требало би да упути допис свим општинским организацијама о питању издавања листа и његовој ценама. Оне би преко месних организација УВПС спровеле анкету, односно затражиле изјаве чланова УВПС о претплати на лист Војни ветеран. Исто тако затражиле би сагласност да се за претплату на лист од војних пензионера одбija претплата за један месец, као што се то ради за чланарину. То би требало да уради Банка Постанска штедионица, која би износ од војних пензионера на име претплате уплаћивала на жиро рачун УВПС са назнаком за Војни ветеран.

-Било би добро да се лист шаље сваком претплатнику на адресу стана, као штампана ствар, што би било јефтиније.

Верујем да би овај мој предлог повећао тираж, јер за лист Војни ветеран постоји заинтересованост код војних пензионера, у што сам се лично уверио кроз разговор. Такође је потребно увести и нове рубрике - огласе о продаји или замени станова и других актуелних питања које интересују војне пензионере.

Ранко Бабић, новинар из Ниша

О БРОЈУ ГЕНЕРАЛА У ВОЈСЦИ

Преко УВПС ових дана је, из кабинета министра одбране, стигао одговор генерал-мајору у пензији Предрагу Нешовићу у вези његове тврдње да је ЈНА бројала 350.000 припадника и да је било највише 110 генерала.

У обавештењу се, између осталог, истиче:

„Господине генерале,

Ради истинитог информисања, а поводом Вашег обраћања на састанку министра одбране Републике Србије са представницима Удружења војних пензионера Србије, одржаног 23. маја 2010. године, када сте указали на несразмеран број генерала у Војсци Србије у односу на ЈНА која је како сте навели бројала 350.000 припадника, а да је било највише 110 генерала, обавештавамо вас о следећем: према подацима којима располажемо, мирнодопски састав ЈНА никада није бројао 350.000 припадника, од 1946. године до данас, престала је професионална војна служба за 1394 генерала, број генерала у односу на укупан број професионалних припадника ЈНА/ВЈ/ВСЦГ кретао се од 0,08% до 0,22% и тренутно у Војсци Србије ради 38 генерала или 0,12% од укупног професионалног састава.“

Осамдесет година задужбине Карађорђевића на Оplenцу

ИСПУЊЕН АМАНЕТ

Писац:
Крсман
Милошевић

Краљ Петар Први је носио у себи жељу да једнога дана изгради велики храм, задужбину у којој ће бити сахрањени сви Карађорђевићи. Задужбина је изграђена али краљ није дочекао да је види коначно завршену.

Карађорђевићи и њихови гробови дуго су били расејани на разним странама. Злехуда судбина њихових посмртних остатака била је стално у свести принца (кнеза), а потом и краља Петра Првог (1844-1921, владао од 1903), трећег сина кнеза Александра Карађорђевића и Персиде, рођене Ненадовић, а од доласка у Црну Гору (1883) и женидбе са Зорком, зета црногорског кнеза Николе Петровића. Као аманет свога оца, Краљ Петар Први је носио у себи жељу да једнога дана изгради велики храм, задужбину у којој ће бити сахрањени сви Карађорђевићи. Од доласка на српски престо (1903), требало је да прође више година до одлуке о градњи храма у Тополи, изворишту Карађорђевића.

Прибојавајући се најављеног атентата својих политичких противника, 6. августа 1900, принц Петар је написао своју „Последњу вољу“. Својој деци Јелени, Ђорђу и Александру оставио је у аманет да у Тополску цркву пренесу земне остатке његових родитеља, браће и сестара. Вишегодишњи избеглички живот у Европи (1858-1903), школовање у Француској, учешће у Француско-пруском рату (1870-1871), а убрзо и у Босанско-херцеговачком устанку под именом легендарног хајдучког вође Петра Мркоњића, упознавање Европе и њених највреднијих споменика, укључујући и гробнице династија, подстицали су га на тај подухват.

У својој машти видео је Оplenачко брдо, отворено и видљиво са свих страна,

побудио сећања из доба свог раног детињства. А онда, са доласком у Србију и крунисањем за краља, почео је да остварује своју идеју о изградњи цркве у Тополи. Двадесет петог августа 1903. „изашао је на вашариште да гледа место где ће подиги цркву“. Није дugo оклевao. Одлучио је да будућу цркву гради баш ту. Првих дана децембра те године, Српске новине су објавиле конкурс за пројекат. Основни услови били су: да црква буде у српско-византијском стилу; да буде монументална; да одговара потребама цркvenih обреда; да буде величине око 500 кв. метара. Но, почетак радова је одложен „за боља времена“. Међу разлозима за краљево одлагање почетка градње цркве, треба поменути његове веома оскудне финансијске прилике.

Четири године касније, Политика је 28. септембра 1907. објавила вест о „пологању темеља за будућу цркву“. У планирано време, 7. октобра 1907, краљ Петар је, у пратњи 40 званица, из Београда

стигао у Тополу, на Оplenacu. У темељ будуће цркве Св. Ђорђа, на месту часне трпезе, узидан је велики крст. У Повељи је записано да се црква гради у спомен „стогодишњици ослобођења српског народа и да је подиже у част вође Устанка, Карађорђа, његов унук краљ Петар Први“. Краљ је намеравао да цркву гради сам, без помоћи државе. Добро је знао да тадашњи најутицајнији чланови владе, међу којима и Никола Пашић, вођа радикала и главна личност у политичком животу Србије, нису били расположени за такве издатке.

Донета је одлука да млади архитекта Коста Ј. Јовановић припреми коначне планове за изградњу цркве. Након обављених консултација са угледним европским стручњацима Корнелијем Гурлитом и Максом Ферстлером, градња је отпочела у другој половини 1810. године. Због бездуншног скрнављења гробнице краљевих родитеља

сахранеих у Бечу, он је желeo да њихове посмртне остатке што пре пренесе и сахрани у Тополи у још незавршеној цркви. Од сликара Паје Јовановића тражио је да се убрзају радови на крипти. Тако су, 8. јануара 1912, посмртни остаци кнеза Александра и кнегиње Персиде напустили Беч. После допремања у Србију, били су привремено у Тополској цркви, одакле су пренети у недовршеној крипти.

Предмети за опремање и службу куповани су у земљи и иностранству. Кандила су наручена у Москви, а слике за иконостас израђене су у Петрограду. Карађорђеву слику радио је Паја Јовановић, а звона су наручена у Француској. Црква је освећена 7. октобра 1912. године. Након освећења цркве и пријема кључева,

краљ Петар Први је могао да крене у Први балкански рат, који само што није почeo.

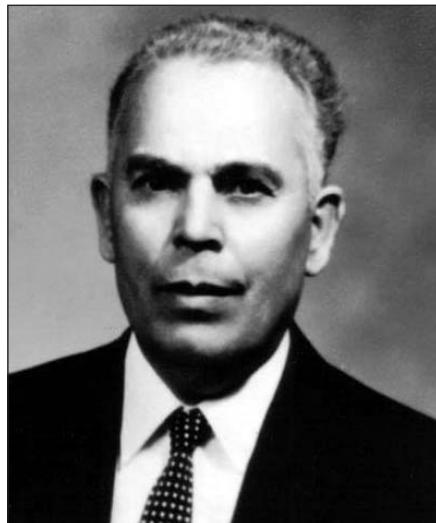
Почетком 1913. Никола Пашић је примио писмо из Крајове (Румунија) у коме се каже да се у тамошњој Цркви Богородице, налази Карађорђево звono из Првог српског устанка. Понудили су да га донесу и поклоне краљу. Наравно, краљ је са великим задовољством прихватио понуду коју му је уручило посебно изасланство.

Изградња храма Св. Ђорђа на Оplenцу имала је и своју занимљиву историју. Идеја настала у данима изгнанства, постала је опсесија када је некадашњи избеглица ступио на престо Србије. Краљ је био чврсто одлучан да сва своја расположива лична средства утроши за градњу храма. Ратна забивања од 1912-1918. и дugo одсуство из земље, а потом и његово тешко здравствено стање и смрт (1921), зауставили су радове на довршењу цркве. Краљ није дочекао да види коначно завршену своју задужбину. Довршетак храма наставио је његов наследник краљ Александар Други, донекле сам преправљајући првобитни план. Напокон, црква је довршена и поново освећена 9. септембра 1930. године.

Иначе, по својој архитектури, облик основе цркве је крстообразан, чија се четири равнокрака дела простиру према четири стране света. Над сваким краком се налази по једно кубе, а у пресеку тог равнокраког крста уздуже се велико централно кубе. Фасада цркве обложена је белим венчачким мермером са орнаментима. Захваљујући витким стубовима - капителима, од карактерског мермера и складно укомпонованим деловима храма, читав унутрашњи простор има јединствену целину.

Унутрашњост храма је обложена мозаиком од 60 сабраних композиција српских средњовековних манастира. У мозаику је урађено 725 сликарских композиција, на којима се налази 1.500 фигура. У јужној апсиди је Галерија српских средњовековних владара, импозантна поворка у којој је сваки представљен са својом главном задужбином.

У крипти храма (маузолеја) Св. Ђорђа сахрањен је највећи број умрлих чланова династије Караджорђевића, укључујући и њеног родоначелника - Караджорђа. Судбина његових посмртних остатака била је бурна, као и његов живот. Четири пута је сахрањиван. Први пут у Радованском лугу где је убијен, два пута у цркви Рођења Пресвете Богородице у Тополи, а последњи пут у Маузолеју на Оplenцу. Прво су пренете мошти задужбинара краља Петра Првог, па онда Караджорђа. Чинодејствовао је патријарх Варнава. Тиме је Караджорђе, 113 година после убиства, сахрањен и опојан по четврти пут.

О нашем заборављеном песнику Милану М. Петровићу

ОЛТАР НА ДНУ ВРЕЛЕ ДУШЕ

О нашем песнику Милану М. Петровићу мало се зна. За њега су чули само добри познаваoci српске књижевности у емиграцији. Родио се првог јануара 1902. године у Влакчи. У Београду је, 1938. године, штампао збирку „Зубља родољубља“ и то је било последње што је објавио у отаџбини. А за отаџбину је, како рече један песник, изгорео. То се нарочито види из његових песама писаних у логору. У другом светском рату одведен је у немачко заробљеништво, али је и у логору певао о својој вери и традицији. У Оsnабрику, 1946. године, објавио је збирку песама „Из ропства у изгнанство“. Касније је, због неслагања са комунистичком идеологијом, одбио да се врати у земљу, па је емигрирао у Сједињене Америчке Државе настанивши се у Чикагу (Илиној), где је радио као обичан фабрички радник. После Другог светског рата, Петровић је објавио „Песме изгнаника“, штампане чак у Мелбурну, 1956 године (издање библиотеке „Српска мисао“). Пред смрт је објавио и четврту збирку под насловом „Скамењене сузе“. Умро је 13. априла 1963. године, на Велику суботу, а сахрањен је у Либертвилу. Једна од његових последњих песама има наслов „Вера моја“, у којој исповеда своју свету Православну веру. Веома је дирљива и његова песма „ЈА“ из које се види за које се вредности песник залаже.

Припремио М. Петровић

СРБИЈО

Кад туђа рука склопи моје очи,
И стави земљу по грудима голим,
Остаће моја душа да сведочи,
И после смрти колико те волим.
Поверју љојзи, као што у себи,
Верујеш болу Исусових рана,
Јер она само певала је теби,
Сљубављу врелом до последњег дана.
Од ње ћеш чути, о Србијо драга,
Како се теби пева с туђег прага,
Са туђег прага, и из туђег гнезда.
И знаћеш како, док ме не погребу,
Вечери сваке по целоме небу
Пишиш ти име словима од звезда.

ВЕРА МОЈА

Зла ме гоне, а Господ ме куша:
Да ли мука моју веру мења?
С мукама се бори моја душа
И пролази кроз сва искушења.
Ја не могу од свог верног претка
Да се кидам као лист са гране
И да на дан Великога Петка
Не целивам Исусове ране.
Вера моја бесмртност осваја:
У њој су ми и отац и наја,
И сви преци до претка онога,
Што се први прекрсти с три прста,
И крштењем све потомство сврста
Око свога распетог Бога.

ОЧЕВА СЛИКА

У часу бола, кроз сузу што блиста,
Ја често гледам у очеву сплику,
Јер моје отац лично на Христу,
По своме срцу, и души, и лицу.
Дуго ме чек'о у ноћима снежним,
Чезнуу за мном, дрхтао и плак'о.
Уснује умро, са осмехом нежним,
Уковач стављен и сахрањен тако.
И још ме чека под плочом што прска,
Јер зна да желим да ме земља српска
У недра своја стави поред оца.
„Твој отац више у гробу не лежи.
Заједно с Христом у сусрет ти бежи,
И пева псалме испред гониоца!“

ВЛАКЧА

Не тражите моје село родно
Под Рудником где орлови слећу.
Ја сам Влакчу у туђину одно,
У њој живим и у њој умрећу!
Њена врела и зелени лузи,
Испод којих Јасеница хуји,
Дају миље гласе мојој Музи,
Ко да из ње певају славуји.
И сељаци моји овде сви су,
Опијени у цветном мирису,
Пропевали са шевом и зебом.
Не тражите погледима зором
Моје село под Рудничком Гором,
Ја сам Влакчу одно с њеним небом!

ЖИВИ ХРАМ

Ја у срцу носим храм,
Што га време не рони!
У мом храму Христос сам
Пева псалмe и звон!
Ја му слушам пој и звон -
Приђи, мајко, и ти чуј!
Лепше мени пева Он
Него сеја и славуј!...
Откад твоје млеко пих,
Многе дивне цркве знам!
Али, мајко, од њих свих
Најлепши је живи храм!

ЈА

Ја никада не дам да ме к'о пса воде
О челичном ланцу гробари слободе!
На ноге сам стао испод њеног стега,
Слобода же за ме - алфа и омега...
Ја не дам човеку да ми љубав стекне
У часу кад оба живимо у срећи,
Који ће се мене пред страхом одрећи
Трипут док први пет'о кукурекне!...
Ја имам свој олтар на дну вреле душе,
Што га никад буре не могу да сруше.
Ту стоје две капи материоног млека,
И кап свете крви Распетог Човека.
Ту мирише тамјан, што гори на жару,
И ту, у час онај кад певам и плачем,
Мој херувим слеће са пламеним мачем,
И никоме не да да приђе олтару.

Пиши:
мр сц.
др Часлав
Антић

Уринарне инфекције ВАЖНОСТ ПРЕВЕНТИВЕ

То су запаљенске промене у различитим деловима мокраћних путева (бubrežna карлица, мокраћна бешика, мокраћни канали итд.) Најчешће су изазване бактеријама које су нормално присутне у дебелом креву (ешерихија коли), које када се нађу у уринарном систему могу да изазову инфекције. Због разлике у анатомској грађи тела од ове инфекције чешће оболевају жене. Такође је запажено да су инфекције чешће код трудница и жена у менопаузи и затим код старијих особа и дијабетичара. Пад имунитета организма лакше условљава ове инфекције, било због стреса, напора или неке друге инфекције пошто се тада смањује отпорност слузнице на микробоганизаме.

Симптоми ове инфекције су најчешће субјективне природе у виду пецкања, свраба бола у току мокрења или после мокрења као и ногон за хитним мокрењем обично са мало урина. Јавља се и нелагодност, бол и

осећај тежине у пределу препонске кости. Често долази до промене изгледа мокраће, мења се боја, мирис, а код тежих упала могућа је и појава крви. Ипак понекад ове инфекције прођу асимптоматски тј. без икаквих тегоба.

Лече се антибиотицима чији је циљ стерилизација мокраће и санација процеса запалења (пеницилински препарати, цефалоспорини, хинолини, сулфонамиди...) Посебно се препоручује унос биљних чајева: увин, урсин, уробитрат итд.

Особе које су склоне овим инфекцијама важно је да воде рачуна о превенцији: терапију не прекидати чим се осети побољшање, мокраћну бешику чешће празнити свака два до три сата. Обавезно носити памучни веш вместо синтетичког, избегавати ношење усих панталона, водити рачуна о интимној хигијени, свакодневно узимати 1, 5 до 2 литра течности, посебно напред наведене биљне чајeve.

Све радње треба радити брзо, без панике и не губећи много времена око избацивања воде, већ што пре приступити давању дисања. Најбоља метода вештачког дисања је "уста на уста" и она гарантује највећи успех.

Потребно је забадити главу уназад и подићи браду како би се исправио душник и обезбедио лак пролаз ваздуха.

Прстима једне руке стиснемо дављенику ноздрве, а другом руком му подижемо браду. Прислоне се уста спасиоца на уста утопљеника и удувава се ваздух док се грудни кош не подигне. Процедура се понавља 16 до 20 пута у минути и све до појаве спонтаног дисања. Затим следи транспорт у болницу.

ПРВА ПОМОЋ ДАВЉЕНИКУ

Дављење је насиљно механичко угушење услед запушења доњих и завршних органа за дисање неком течношћу, најчешће водом.

Ако дављеник извађен из воде не дише, треба применити вештачко дисање. Претходно утопљенику истиснути воду из плућа, тако што се окреће стрмоглавице или се држи у косом положају. Затим извадити муль и друге предмете из уста и ждрела. То се чини завлачењем кажипрста у уста. Не треба се плашити да ће дављеник загрести прст пошто несвесstan човек то не може да учини.

Све радње треба радити брзо, без панике и не губећи много времена око избацивања воде, већ што пре приступити давању дисања. Најбоља метода вештачког дисања је "уста на уста" и она гарантује највећи успех.

Потребно је забадити главу уназад и подићи браду како би се исправио душник и обезбедио лак пролаз ваздуха.

Прстима једне руке стиснемо дављенику ноздрве, а другом руком му подижемо браду. Прислоне се уста спасиоца на уста утопљеника и удувава се ваздух док се грудни кош не подигне. Процедура се понавља 16 до 20 пута у минути и све до појаве спонтаног дисања. Затим следи транспорт у болницу.

КАРДИОЛОЗИ ВМА У ПАРИЗУ

Делегација интервентних кардиолога и радиолога ВМА узела је активно учешће на недавно завршеном европском конгресу интервентних кардиолога који је одржан у Паризу. У раду конгреса учествовало је 15.000 стручњака из целог света, а за време трајања истог представљене су нове методе и технике интервентне кардиологије.

Стручњаци ВМА су током конгреса завршили бројне курсеве за нове методе неоперативног лечења различитих срчаних оболења која су до сада збрињавана искључиво кардиохируршким поступцима што је представљало већи ризик за пацијента и изисквало вишедневну хоспитализацију. Очекује се да ће ове методе ускоро бити примењене и у рутинској медицинској пракси ВМА. Наши стручњаци представили су у Паризу и искуства ВМА у домену интервентне кардиологије.

Допис Удружења ВПС
Управи за традицију,
стандард и ветеране

УСКРАЋЕНА ПРАВА ВОЈНИМ ОСИГУРАНИЦИМА

Увези проблема у здравственом осигурању војних осигураника Удружење војних пензионера Србије упутило је, половином јуна, Сектору за људске ресурсе – Управи у коме се, између остalog, каже: „На основу разговора који сте водили са чланом Извршног одбора УВПС мр сци Антић др Чаславом а у вези разлика у врсти и обиму права из здравственог осигурања војних осигураника у односу на постојећа права осигураника Републичког завода за здравствено осигурање (РЗЗО), износимо Вам примере тих разлика са жељом да испољите Ваш утицај и да се те разлике поравнају.“

Осигураници РЗЗО који примају новчану наднаку за туђу ногу и помоћ код телесног оштећења 100 % и та накнада се увећава за 100 %. Наиме, Законом о социјалној заштити и обезбеђењу социјалне сигурности грађана који је у примени од јануара 2006. године, регулише се ово право. ТО ПРАВО НЕ ВАЖИ ЗА ВОЈНЕ ОСИГУРАНИКЕ.

Осигураници у грађанству оболели од дијабетеса који су инсулин-зависни остварују право на рехабилитацију у трајању од 10 дана о трошку Завода у специјализованој установи у В. Бањи, хотел „Меркур“. ОВО ПРАВО НЕ ВАЖИ ЗА ВОЈНЕ ОСИГУРАНИКЕ.

Листу за медицинску рехабилитацију за војне осигуранике прописала је Управа за здравство 2006. године која је веома рестриктивна. РЗЗО ову листу је 2009. године иновирао и значајно проширио по којој листи, примера ради, кардиолошки и неуролошки болесници могу бити упућени на опоравак по основу 16 дијагноза док ВОЈНИ ОСИГУРАНИЦИ САМО ПО ОСНОВУ ДВЕ ДИЈАГНОЗЕ.

Медицинска рехабилитација се одобрава ради побољшања или враћања изгубљене или оштећене функције тела. Зависно од врсте оболења одобрава се 21 или 30 дана а може се проширити и до 60 дана за нека оболења. Има дosta приговора да се војним осигураницима обим овог права скраћује до 14 дана што је супротно Закону а и недовољно да се поврати изгубљена функција.

Право и обим права под тачком 2 и 3 објављено је у Службеном гласнику Републике Србије бр. 47 од априла 2008. године.

Уколико у току године осигураник РЗЗО за партиципацију лекова уплати више од једне половине пензије има право на повраћај више уплаћене партиципације. ВОЈНИ ОСИГУРАНИЦИ ТО ПРАВО НЕМАЈУ. (Регулисано Сл. Гл. РС бр. 11/2010. године.)

Осигураник РЗЗО уколико заказани преглед не изврши у року од 30 дана има право да користи приватну праксу уз могућност повраћаја уплаћеног новца за преглед или анализу. ОВО ПРАВО НЕ МОГУ ДА КОРИСТЕ ВОЈНИ ОСИГУРАНИЦИ.

Из изнетог се види да војни осигураници по врсти и обиму права нису у истом положају са осигураницима РЗЗО па је неопходно да се ове неједнакости исправе.“

Адвокатске услуге ПОВОЉНИЈЕ ЗА КВП

На основу уговора о пословној сарадњи на пружању правне помоћи војним пензионерима, између УВПС и ЉИЉАНЕ ЈАКОВЉЕВИЋ, адвоката из Београда, улица Чубурска бр 2 - Занатски центар „Пејтон“, и СТАНОЈКА МИХАЈЛОВИЋА, адвоката из Београда, Булевар Зорана Ђинђића бр. 76/28, ови адвокати ће за потребе војних пензионера Србије обављати следеће правне послове:

1. најмање једном седмично, и то адвокат Љиљана Јаковљевић средом, а адвокат Станојко Михајловић петком, од 17 до 19 часова, у свој адвокатској канцеларији даваће војним пензионерима бесплатне правне савете.

2. у поступку пред судовима и државним органима Републике Србије ради остваривања прописима установљених права, нарочито у области пензијско-инвалидског и здравственог осигурања и стамбеног обезбеђења, војним пензионерима пружаће све правне услуге, као што су: састављање тужби односно захтева и пријава у грађанским, кривичним и управним стварима и поднесака у вези тога; заступање на расправама -рочиштима и главним претресима; улагање редовних и ванредних правних лекова; састављање завештавања и уговора о дожivotном издржавању; сачињавање одговора, као и обављање других правних послова.

Адвокати ће послове наведене под редним бројем 2, наплаћивати од војног пензионера - корисника услуге приликом преузимања правне радње и по ценама од 80 одсто (осамдесет одсто), важеће адвокатске тарифе за односну правну услугу - радњу.

ОГЛАС

Продајем кућу у Пироту
У центру Пирота повољно продајем 1/2 куће са посебним улазом која се састоји од тробродног конформног стана на спрату са двориштем и помоћним просторијама.
Звати од 16 до 20 часова.
Тел.011/164-464

Нова књига:
„Тајна Добровољачке
улице“

ЕПИКА СУНОВРАТА

Трећег маја ове године навршило се осамнаест година од масакра над припадницима ЈНА у Добровољачкој улици у Сарајеву. Нажалост, за тај злочин још нико није одговарао, а како време пролази све су мањи изгледи да ће неко и одговарати.

И док се у јавности нагађа какав ће бити епилог Ганићевог хапшења у Лондону, Свет књиге из Београда и Републички центар за истраживање ратних злочина из Бањалуке ових дана издали су књигу под насловом „Тајна добровољачке улице у Сарајеву“, аутора Миладина Петровића, која, као значајан пројекат ових двеју кућа, открива тајне и осветљава истину о овом страшном злочину у Сарајеву над припадницима ЈНА на почетку последњег рата.

„Може се догодити да никада не сазнамо шта се заиста догодило у Доброво-

љачкој улици. Сувише је мрачних тајни које се брижно чувају у архивама и политичким лагумима. Има много живих злочинаца који се налазе на важним местима. Колико сматрају своју позицију важном, толико су уверени у безнадајност жртава, које се опет не дају одвојити од њихове биографије. То је део балканског кошмара који се изглеђа никада не завршава.

Своја сећања, преточена у одличну публицистичку литературу, Миладин Петровић почиње таман како и доликује времену које заувек остаје део његовог живота: кошмарним сном колеге фотопротпортера у коме је писац ове књиге главни јунак. Нико од њих не верује у предсказања, нити у поруке гадних снова. Али, времена су мучна и страшна, и у њима се сваки наговештај зла мора узети са оправданом стрепњом.

Прича о трагедији ЈНА у Сарајеву 92. може се разумети као инвентар сведочења, које нам помаже да 18 година после сагледамо и нове димензије злочина. Писац није склон да своја сећања претпостави другим изворима, нити да његова осећања осенче објективност. Сваки извор и свачије сведочење Миладин Петровић је ставио у исту раван важности, као први услов да створи вишеслојну, застрашајућу причу о окрутности, незнану, идеолошкој лаковерности, примитивизму, високој ароганцији, погубној инерцији, равнодушности и глупости“, записао је између осталог у рецензији књиге познати војно-политички коментатор Љубодраг Стојадиновић.

С. Јовић

НАРУЧИВАЊЕ ПРЕКО ОПШТИНСКИХ ОДБОРА

Књига ТАЈНА ДОБРОВОЉАЧКЕ УЛИЦЕ може се купити у Удружењу војних пензионера Србије, Браће Југовића 19, у Београду, а може се наручити и преко општинских-градских одбора УВПС или директно на телефон 064/400-2096. по цени.....дин.

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахране преко Удружења војних пензионера Србије требало би да знate да услуге могу користити чланови УВПС, чланови њихових породица, као и сви остали војни осигураници. Преко Удружења могу се добити комплетне услуге везане за сахрану: организација и заказивање термина за сахрану или кремацију,

- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почасти,
- помоћ око сређивања документа пре и после сахране ради регистрација права чланова породице после смрти војног осигураника,
- бесплатан долазак у стан породице преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се добити у месним и општинским организацијама УВПС или директно на тел. 011/3181-812 или на моб. 064/1660-423

БОДЉЕ**ПРЕДЛОГ****ДИЈЕТА**

За разлику од вас динар је истрајан у својој дијети.

Сваким даном је све мршавији!

ДОБИТНИК

Седмицу на лотоу опет је добила - Државна лутрија Србије!

ОДГОВОРАН

Сви одбијају одговорност због новог поскупљења струје.

На крају ће испасти да је крив - Никола Тесла!

ТАКТИКА

Наши тренери најуспешније скривају тактику својих тимова.

Толико успешно да је често нико на стадиону не види!

СУМЊИВО

Седмица на лотоу опет није извучена.

Мора да је у питању нека комбинација...

ГРАБЕЖ

Сит гладном верује.
Зато толико и једе!

СТРАТЕГИЈА

Руска авијација ускоро ће имати бомбардере без пилота.

Наша стратегија је другачија: ми имамо пилоте без бомбардера!

ОДЛУКА

Телевизију не гледам, али претплату редовно плаћам.

Од два зла изабрао сам мање!

ОБАВЕШТЕЊЕ

Позивам све припаднике 16. класе АПШ-е, који су завршили војну школу у Задру од 1967. до 1970. године, да ми се јаве ради организовања дружења поводом 40 година од завршетка.

Дружење би требало да се одржи у Београду, 20. јула 2010. године, у Централном Дому Војске Србије, са почетком у 13 часова.

Душан Стевановић Стефке Тел. 064 /236-1232

ПРЕДЛОГ

План развоја Србије до 2020. године могао би да има само две речи.
Да преживимо!

ЈЕЗИЧКА НЕДОУМИЦА

Како се правилно каже: легализација или лагализација?

ОПРАВДАНО

У луксузном хотелу на Копаонику срели су се политичари и привредници.

Народ је био оправдано одсутан.

ФАРМЕ

Кад би наши ратари своје фарме гледали колико "Фарму" на телевизији, стварно бисмо могли да хранимо попа Европе...

ГРЕХОТА

Примите једну вакцину.

Штета да се баци!

ПРЕЛАЗАК

Економисти траже да пређемо са динара на евру.

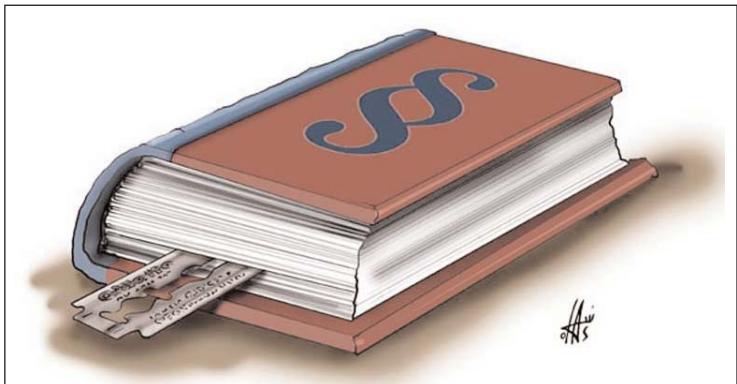
А шта ћемо ми који немамо ни динара?!

СЛИЧНОСТ

Која је сличност између лимуна и слободног новинарства?

Ни једно ни друго не успева у Србији!

(Етна,
Бојан Љубеновић)

АНЕГДОТЕ**ЖАЛИ СЕ ГОСПОДУ БОГУ**

Један старији Црногорац, за вријеме црногорске управе, дошао у државни савјет за неки спор.

Предсједник државног савјета Марко Ђукановић саопштио му пресуду.

- Вала ми поштено пресудисте!
- Тако је по закону.
- Могу ли се још коме жалити противу вас?
- Марко Радуловић, државни савјетник рече:
- Можеш поћи да се жалиш господу Богу.
- Нијесам за сад путник за тако далеки пут, господине Марко, но би рад био, да ме ти замијениш, одговори сељак.

ПРЕСУДА СЕРДАРА ТОДОРА

Једноме сељаку у Црквицама, у Пиви, утопио се комшијски пас у његов убао (бунар). Сељак оптужи свога комшију код сердара Тодора Драгова Мујићића и затражи, да се вода из убра излије и да је на рачун његовога комшије поп освештата (благослови).

- Би ли тужио овога комшију, да се у твоју воду утопила његова лисица и би ли му дао половину паре од коже, коју би продао, - упита га сердар.

- Не ја, Бога ми.
- Па он није свога пса послao, да скаче у твоју воду. Ајде, мој брате, па изљевај и свештај, како знаш.

ТО ЈЕ ТО!

Приликом једне од својих посета Бечу, књаз Милош био је и гост аустријског двора. Уз вечеру, организовано је музичко вече у његову част, са класичним репертоаром. Музички потпuno необразован, књаз Милош је све време мудро ћутао и пажљиво слушао...

Видевши велику задубљеност Милошеву и жељећи га мало испровоцирати, аустријски цар му предложи да оркестар поново одсвира комад који му се највише допао.

Аустријском цару је било јасно да Милош није образован и да неће умети да каже коју композицију жели поново да чује. Како Милош није знао назив ни једног од дела, одлучио је да искористи понуду и да мало намучи цара те да му узврати на провокацију.

Рекао је нека свирају редом и свириали су му редом све композиције које су те вечери биле на програму, али узалуд - никако да нађе она права.

Уморни музичари а и сви остали у двору једва дочекаше паузу. Међутим, неки од музичара су узели штимовати инструменте...

- То је то! - узвикну најзад књаз Милош, на запрепашћење свих присутних и културно се захвали што му је Цар на kraju испунио жељу да чује омиљену композицију.

Тада је свима било јасно да Милош Велики није ни наиван ни за подцењивање.